

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.
สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน

**FACTORS AFFECTING AGRICULTURAL DUE LOANS CREDIT OF THE BANK
FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES CLIENTS,
U-MONG BRANCH, LUMPHUN PROVINCE**

ศัญญารักษ์ วิลัยลักษณ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ชื่อเรื่อง
ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.
สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน

FACTORS AFFECTING AGRICULTURAL DUE LOANS CREDIT OF THE BANK
FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES CLIENTS,
U-MONG BRANCH, LUMPHUN PROVINCE

โดย
สัตยุธรักษ์ วิลัยลักษณ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)
วันที่ ๒๗ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๖๒

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์ะทัศน์)
วันที่ ๒๗ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๖๒

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ พวงงามชื่น)
วันที่ ๒๗ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)
วันที่ ๒๗ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ ๕ เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ช.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน
ชื่อผู้เขียน	นายสัญญารักษ์ วิสัยลักษณ์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ

บทคัดย่อ

การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ช.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงินของลูกค้า ช.ก.ส. และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ช.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จากกลุ่มตัวอย่างลูกค้า ช.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระสินเชื่อ จำนวน 280 ราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 52 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ มีสถานภาพสมรสแล้ว เป็นลูกค้า ช.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 15 ปี สมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 3 คน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเฉลี่ยประมาณ 2 คน และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเฉลี่ย 1.28 คน เกือบทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตร และมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง โดยมีจำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ดำเนินการกิจกรรมการเกษตรโดยการปลูกพืชสวนมากที่สุด รองลงมาคือ ทำการปลูกพืชผัก และปลูกไม้ผล ตามลำดับ มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 19,102.50 บาทต่อปี และผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่มีรายได้นอกภาคการเกษตรอีกด้วย โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 27,139.73 บาทต่อปี และมีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 85,098.61 บาทต่อปี บางส่วนเป็นสมาชิกสมาคมอาปนิกลูกค้า ช.ก.ส. และไม่มีตำแหน่งใดๆ ในกลุ่ม ได้เข้าร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อทุกครั้งที่ธนาคารมีการจัดประชุม ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ และจากผู้นำท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้ประเภทเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตรเฉลี่ย 133,496.53 บาท ซึ่งระบุว่าจำนวนเงินกู้ที่ได้กู้ไปแล้วนั้นมีจำนวนเพียงพอ นอกจากกู้เงินจาก ช.ก.ส.แล้ว ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม มีการกู้ยืมจากญาติพี่น้อง มีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารเฉลี่ย 47,284.17

บาท ส่วนใหญ่ไม่ได้ชำระเลย เงินที่ชำระเงินกู้ได้มาจากรายได้อาชีพนอกการเกษตร มีการติดต่อกับธนาคารทุกครั้งเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ สำหรับผู้ที่ไม่เคยติดต่อกับธนาคารมากกว่าครึ่งหนึ่ง โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเงินชำระ

ผลการศึกษาสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขา อุโมงค์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรโดยรวมในระดับน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรในระดับเดียวกัน คือ มีสาเหตุในระดับปานกลาง ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น มีสาเหตุในระดับน้อยในด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน พบว่า อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ของผู้ให้ข้อมูล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ จำนวนพื้นที่ถือครอง แหล่งเงินกู้อื่นๆ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อ จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร ลักษณะการชำระเงินกู้ และการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูล

Title	Factors Affecting Agricultural Due Loans Credit of The Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives Clients, U-mong Branch, Lumphun Province
Author	Mr. Sanyaruk Wilailuk
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Boonsom Waraegsiri

ABSTRACT

The objectives of this study were to find out: 1) socio-economic characteristics of the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperative clients; and 2) factors affecting agricultural due loans credit of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative clients, U-mong branch. Data were collected by using interview schedule administered with 280 samples obtained from multi-stages random sampling and analyzed by the Statistical Package.

Findings showed that three-fourths of the respondents were male. The respondents were 52 years old on average, marrieds, elementary school graduates and they had been clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative for 15 years on average. They had 3 family members on average and 2 of them had a job on average, Almost all of them did farming and they had their own land. They had 5 rai of land holding for farming on average. It was found that they did horticulture most, followed by vegetable growing and fruit tree growing, respectively. They earned an average income from agricultural sector for 19,102.50 baht a year whereas more than three-fourths earned an average income from non-agricultural sector for 27,139.73 baht a year. However, they had an average expenses of 85,098.61 baht a year. It was found that some of the respondents were members of cremation association of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives clients and they had not any position in the association. The respondents attended a meeting on credit knowledge every time. Besides, They mostly obtained knowledge on farming through television and local leaders.

Findings also showed that the respondents had an average of long-term loan for farming of 133,496.53 baht. They indicated that the amount of loan they had obtained was enough. Aside from the loan provided by the Bank for Agriculture and Agricultural

Cooperative, almost two-thirds of the respondents borrowed money from their relatives. However, they still had due loans credit of the bank for 47,284.17 baht in which most of them had not yet paid. It was found that the money the respondents used for loan payment was from non- agricultural sector. They contacted the bank every time whenever they had a problem in debt payment. More than one-half of those who had never contacted the bank stated that they had no money.

With regards to causes of due loans credit of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative clients, U-mong branch, it was found that the NPL and PL respondents had a low level of having causes of due loans credits as a whole, They had the same level (moderate) of due loans credits on external factors and other environmental conditions. However, it was found that the respondents had a low level of having causes on themselves and staff of the bank.

For relationship between socio-economic characteristics of the respondents and type of loaning, it was found that there was a statistically significant relationship between the socio-economic characteristics (age, a number of family member, income) and a level of causes of due loans credits of the respondents. Meanwhile, sex, educational attainment, length of being the bank's clients, a number of family members who had a job, size of land holding, loaning sources, being group member, knowledge on credit, an amount of loan, from of debt payment had no statistically significant relationship with causes of due loans credits of the respondents.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยได้รับความกรุณาจากประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ พร้อมด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์ทะทัศน์ อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ พวงงามชื่น กรรมการที่ปรึกษา และคณาจารย์ผู้ให้ความรู้ทุกวิชา รวมถึงบุคลากรของภาควิชาส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ดูแล และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ความความกระตือรือร้น

ขอขอบพระคุณ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน ที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลและการประสานงานกับลูกค้า ธ.ก.ส. ในพื้นที่ และขอขอบคุณเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความเอื้อเฟื้อซึ่งมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจนสำเร็จตามความมุ่งหวัง

สัญญารักษ์ วิสัยลักษณ์

กรกฎาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(14)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
ประวัติความเป็นมาและการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.	11
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของ ธ.ก.ส. และการพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร	13
สาเหตุของการค้างชำระและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.	15
ปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการเกษตร	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
ภาคสรุป	24
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	25
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	29
การทดสอบเครื่องมือ	29

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
ระยะเวลาในการวิจัย	32
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	33
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน	34
ลักษณะส่วนบุคคล	34
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	38
ลักษณะทางสังคม	45
ลักษณะการกู้เงิน	48
สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ศ. สาขาอุโมงค์	54
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	55
ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง	59
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	65
ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ร.ก.ศ. สาขาอุโมงค์	67
ลักษณะส่วนบุคคล	67
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	73
ลักษณะทางสังคม	76
ลักษณะการกู้เงิน	81
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน	
กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ร.ก.ศ. สาขาอุโมงค์	85
ลักษณะส่วนบุคคล	85
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	90
ลักษณะทางสังคม	93
ลักษณะการกู้เงิน	96
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย	99
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน	
ของผู้ให้ข้อมูล	99
สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ศ. สาขาอุโมงค์	100

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ร.ก.ส. สาขาโมงค	102
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะ การกู้เงินกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ร.ก.ส. สาขาโมงค	103
อภิปรายผลการวิจัย	104
ข้อเสนอแนะ	105
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	106
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	110
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในภาพรวมทั้งประเทศ	3
2 จำนวนลูกค้าและปริมาณสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	4
3 จำนวนลูกค้าและปริมาณสินเชื่อตำบลอุโมงค์	5
4 จำนวนหนี้ NPL (Non Performing Loan) ตำบลอุโมงค์	6
5 จำนวนประชากรของลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน	28
6 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	36
7 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ	42
8 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะทางสังคม	47
9 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการกู้เงิน	51
10 ระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	54
11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า NPL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อม อย่างอื่น	56
12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับมูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า PL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อม อย่างอื่น	57
13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า NPL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง	60
14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า PL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง	62
15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับมูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า NPL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	65
16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับมูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ลูกค้า PL ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	66
17 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	68

ตารางที่

หน้า

18	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	69
19	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	71
20	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นลูกค้ากับสาเหตุของการค้างชำระ สินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	72
21	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับสาเหตุของการค้างชำระ สินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	72
22	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพกับสาเหตุ ของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	73
23	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ถือครองกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	75
24	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	75
25	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	77
26	ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้กับ สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	78
27	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อกับสาเหตุของ การค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	80
28	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารกับสาเหตุของการค้าง ชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	81
29	ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้อื่นๆ กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	83
30	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระเงินกู้กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์	84

ตารางที่	หน้า
31 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	85
32 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	86
33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	87
34 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นลูกค้ากับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	88
35 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	89
36 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	90
37 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ถือครองกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	91
38 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	92
39 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	93
40 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	94
41 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	95
42 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินกู้ กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	96
43 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้อื่นกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	97
44 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระเงินกู้กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์	98

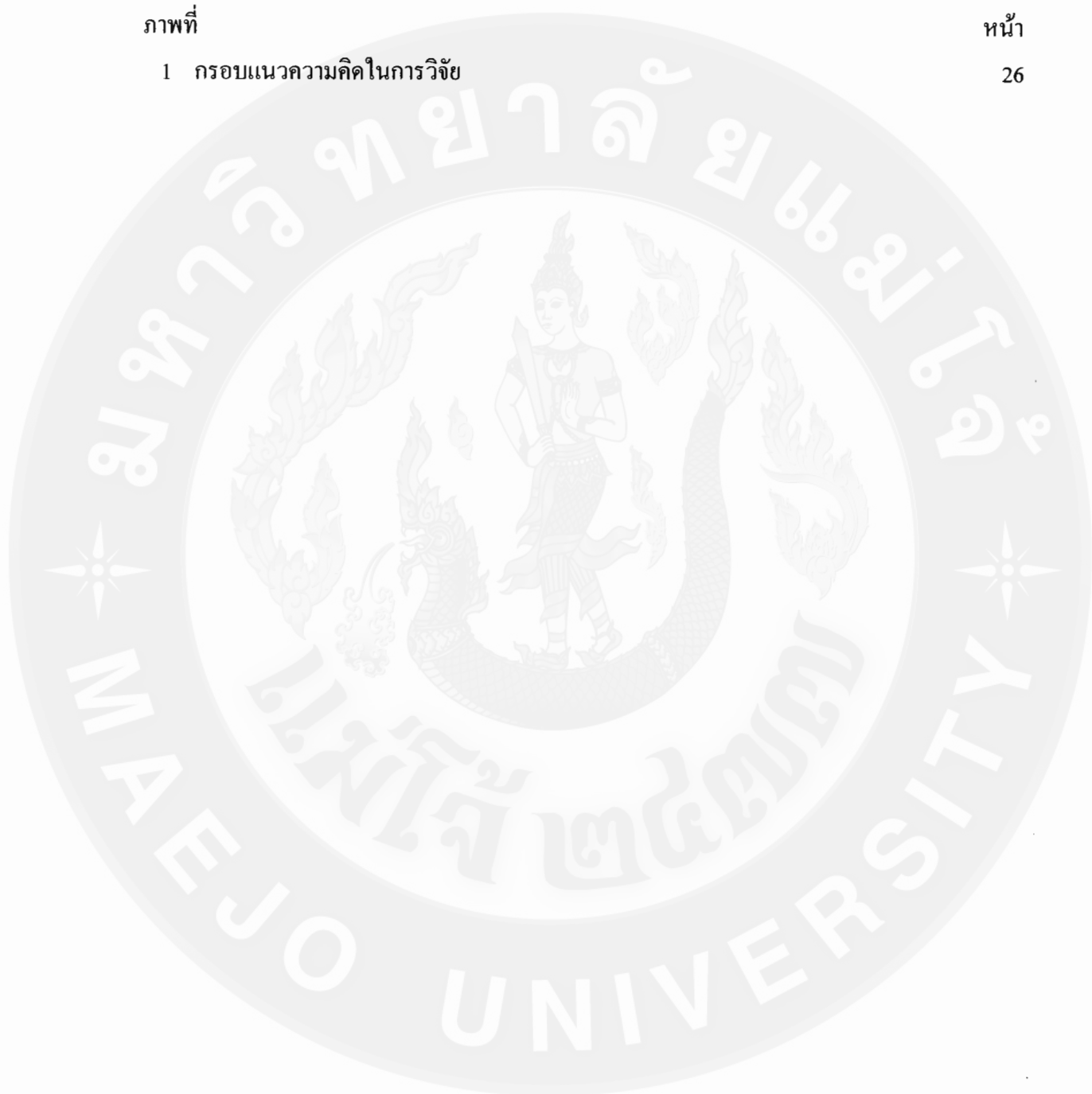
สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

26

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

การพัฒนาภาคการเกษตรของชาติในปัจจุบัน ยังคงมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าประเทศไทยของเรานั้นยังเป็นประเทศเกษตรกรรมอยู่ แม้ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยของเราจะเจริญเติบโตขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมมากกว่าภาคการเกษตร แต่ภาคการเกษตรก็ไม่ได้ลดความสำคัญลงเลย ยิ่งสภาวะในปัจจุบันประเทศไทยเราประสบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้มีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชาชน มีการเลิกจ้างเป็นจำนวนมาก ซึ่งเขาเหล่านั้นได้กลับคืนสู่ท้องถิ่น เพื่อที่จะหันมาประกอบอาชีพเดิมของเขาคือ การเกษตร ยิ่งทำให้ภาคการเกษตรในช่วงนี้มีความสำคัญยิ่งขึ้น

การดำเนินการในการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคการเกษตรของรัฐบาลซึ่งระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ ล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับรายได้ ระดับการครองชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรให้ดีขึ้น ด้วยการเร่งรัดเพิ่มผลผลิตเพื่อการจำหน่ายและส่งออกสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าแทนการส่งออกในรูปวัตถุดิบ ซึ่งจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ เป็นไปตามหลักปรัชญาของระบบทุนนิยม ที่มุ่งแสวงหารายได้สุทธิที่เป็นตัวเงินจากการลงทุนที่เป็นตัวเงิน และในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวในระดับไรนา องค์กรผู้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนให้เกษตรกร ก็คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินที่รัฐบาลได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติแห่งการจัดตั้ง ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 สังกัดกระทรวงการคลังเป็นองค์กรหนึ่งที่มีการเตรียมความพร้อมในปัญหาที่เกิดขึ้น ในการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือทางการเงินในการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรมแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในอีกหลายๆ ปัจจัยแก่เกษตรกร ที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความสามารถในการผลิต มีทุนและการพัฒนาอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้แก่ตนเองและครอบครัว และช่วยลดปัญหาการว่างงาน ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 มาตรา 9 จากวัตถุประสงค์ค่านิยามเดิม คือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร แก่ใหม่เป็นธนาคารมีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์

การเกษตรสามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือน ซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการขายสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรไปแล้วกว่า 10,641 ล้านบาท

จากการที่ ธ.ก.ส. ได้ให้สินเชื่อแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมากกว่า 32 ปี แล้วเจ้าหน้าที่ขององค์กรได้คลุกคลีใกล้ชิดกับเกษตรกรได้ทราบความต้องการสินเชื่อของเกษตรกร จึงนำผลที่รับทราบมานั้นมาปรับปรุงการให้บริการสินเชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการประกอบอาชีพของเกษตรกรในปัจจุบันที่มีความหลากหลายไม่จำกัดเฉพาะอาชีพการเกษตรอย่างเดียว แต่จะประกอบอาชีพอื่นด้วย ได้แก่ อาชีพบริการ (รับจ้างในฟาร์มการเกษตร รับเหมาก่อสร้าง รับจ้างขนส่ง ดัดเย็บเสื้อผ้า) อาชีพเกี่ยวเนื่องในการเกษตรหัตถกรรม ที่ใช้วัสดุจากการเกษตร นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่นๆ อีก แต่การประกอบอาชีพดังกล่าวหากจะดำเนินการให้ต่อเนื่องสามารถสร้างเป็นอาชีพหลักที่ถาวรตลอดไปได้ต้องใช้ทุนสูงซึ่งเกษตรกรที่เป็นลูกค้าส่วนใหญ่ขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินการ จะแสวงหาแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ย่อมมีโอกาสน้อย สถาบันการเงินที่เกษตรกรสามารถพึ่งพาและกู้เงินเพื่อนำไปลงทุนอย่างคล่องตัวก็มีเพียงสถาบันเดียวเท่านั้นคือ ธ.ก.ส. แต่ ธ.ก.ส. ก็มีข้อจำกัดเพราะปัจจุบันเราได้แต่เพียงสินเชื่อเพื่อนำไปประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ส่วนสินเชื่อเพื่อการเกษตรอื่นๆ อยู่ระหว่างการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามความจำเป็นในการใช้เงินทุนของเกษตรกรในการประกอบอาชีพ ยังคงมีความสำคัญ ต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐหลายๆ หน่วยงาน ช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมและร่วมกันแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง ความเดือดร้อนของเกษตรกรจะบรรเทาเบาบางลงไปได้ไม่มากนัก

ปัญหาการวิจัย

(Research Problem)

ธ.ก.ส. เป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่วัฏจักรความเปลี่ยนแปลงในภาคการเกษตรไทย ปัญหาของภาคการเกษตรและชนบทไทย ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาด้านหนี้สิน ปัญหาความเสื่อมโทรมของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาทางสังคมวัฒนธรรมล้วนเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงของโลก นโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของภาครัฐตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รูปแบบและวิธีการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ รวมทั้งผลโดยตรงถึงการเปลี่ยนแปลงในภาคเกษตรและชนบทไทยและผลสะท้อนกลับมาที่ภาครัฐและ ธ.ก.ส. โดยมีการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้ามาผสมผสานในทุกระดับ

ธ.ก.ส. เป็นธนาคารของรัฐบาลซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจอยู่ในสังกัดของกระทรวงการคลัง ก่อตั้งและดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร อาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตรและอาชีพนอกภาคการเกษตรแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสามารถลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ตลอดจนธุรกิจการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย และมีพันธกิจ คือ 1) การจัดหาแหล่งเงินให้เพียงพอสำหรับภารกิจของธนาคาร โดยมีต้นทุนที่เหมาะสมและดูแลบริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาและให้บริการที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3) ให้บริการสินเชื่อโดยให้โอกาสและดูแลเกษตรกรให้สามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) พัฒนารูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับเกษตรกรต้องใช้และเพิ่มจุดบริการที่เข้าถึงได้ง่าย โดยไม่เพิ่มภาระทางการเงินของเกษตรกรจนเกินสมควร

จากการดำเนินงานในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 พบว่า ธ.ก.ส. มีผลการดำเนินงานในการดำเนินธุรกิจที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นจำนวนเกษตรกรลูกค้า จำนวนสาขา เงินให้สินเชื่อ และจำนวนเงินฝากที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในภาพรวมทั้งประเทศ

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	อัตราเพิ่ม/ลด เฉลี่ย 5 ปี ร้อยละ
1. จำนวนเกษตรกรลูกค้า	3,637,739	3,688,673	3,733,784	3,862,558	4,010,560	2.44
2. จำนวนสาขา	660	664	667	669	923	7.02
3. จำนวนหน่วยอำเภอ	888	889	899	907	938	1.30
4. จำนวนพนักงานรวม	12,955	13,130	13,267	13,209	12,889	-0.04
5. เงินให้สินเชื่อรวม (ล้านบาท)	282,469	289,096	322,000	378,853	421,701	11.31
6. เงินฝาก(ล้านบาท)	262,423	283,685	321,520	354,306	431,401	12.94

ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ เป็นสาขาในสังกัด สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดลำพูน เปิดดำเนินการเป็นสาขา โดยแยกออกมาจากสาขาเมืองลำพูนเมื่อ พ.ศ. 2540 มีท้องที่ดำเนินงานในความรับผิดชอบซึ่งอยู่ในเขตตำบลอุโมงค์ ตำบลหนองช้างค้ำ ตำบลประดู่ป่า และตำบลเหมืองง่า

ในเขตอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมีกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวจำนวน 309 กลุ่ม เป็นจำนวน
 ปลูกข้าวจำนวน 4,528 ราย และมีปริมาณการปล่อยสินเชื่อเป็นจำนวน 589,863,000 บาท โดยปริมาณ
 สินเชื่อที่ปล่อยให้กับเกษตรกรจะเป็นลูกค้าในตำบลเหมืองง่ามากที่สุดจำนวน 201,259,000 บาท
 คิดเป็นร้อยละ 34.12 รองลงมาคือ ตำบลอุโมงค์ จำนวน 150,200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.46
 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนลูกค้าและปริมาณสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ตำบล	จำนวน ประชากร	ครัวเรือน ประชากร	จำนวนลูกค้า ธ.ก.ส.		ปริมาณสินเชื่อ	
			จำนวน กลุ่ม	จำนวนราย (ราย)	จำนวนราย (ราย)	จำนวนเงิน (พันบาท)
อุโมงค์	12,994	4,660	108	1,295	929	150,200
หนองช้างค้ำ	4,059	1,060	45	782	521	118,510
ประดู่ป่า	5,374	1,595	58	1,004	578	119,894
เหมืองง่า	14,087	5,872	98	1,447	937	201,259
รวม	36,514	13,187	309	4,528	2,965	589,863

ตารางที่ 3 จำนวนลูกค้าและปริมาณสินเชื่อตำบลอุโมงค์

หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ครัวเรือน ประชากร	จำนวนลูกค้า ธ.ก.ส.		จำนวนสินเชื่อ	
			จำนวน กลุ่ม	จำนวนราย (ราย)	จำนวนราย (ราย)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
อุโมงค์	1,812	611	10	111	78	10,024
กอม่วง	788	290	3	29	21	3,022
สันกัปปตอง	458	156	3	38	28	5,222
ส่องกอก	620	238	3	32	25	6,904
ป่าเหว	1,132	426	14	177	124	18,427
ป่าลาน	970	326	10	116	98	25,408
หนองหมู	1,748	576	15	175	121	18,699
ไร่	1,453	472	18	192	120	22,212
ป่าเส้า	1,453	662	18	238	184	27,785
ไชยสถาน	1,631	554	11	150	109	9,624
แม่ร่องน้อย	929	349	3	37	18	2,873
รวม	12,994	4,660	108	1,295	929	150,200

ปัญหาที่พบคือ ปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือหนี้ NPL (Non Performing Loan) มีจำนวนมาก กล่าวคือ

1. จำนวนลูกหนี้ NPL จำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.07 ของจำนวนลูกหนี้ทั้งหมด 926 ราย
2. จำนวนหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือหนี้ NPL เป็นเงิน 31.95 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.27 ของจำนวนหนี้เงินกู้ทั้งหมด 150 ล้านบาท
3. จำนวนหนี้ค้างชำระเป็นเงิน 11.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.88 ของจำนวนหนี้เงินกู้ทั้งหมดเป็นเงิน 150 ล้านบาท (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนหนี้ NPL (Non Performing Loan) ตำบลอุโมงค์

หมู่บ้าน	จำนวนหนี้ NPL			หนี้ NPL ต่อหนี้รวม (ร้อยละ)		
	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (พันบาท)	หนี้ค้างชำระ (พันบาท)	จำนวน	จำนวน เงิน	หนี้ค้างชำระ
อุโมงค์	3	2,589	1,126	3.85	25.83	11.23
กอม่วง	2	200	200	9.52	6.62	6.62
สันกับตอง	7	1,473	550	25.00	28.21	10.53
ส่องกอก	2	1,340	353	8.00	19.41	5.11
ป่าเหว	15	3,119	1,877	12.10	16.93	10.19
ป่าลาน	12	4,382	849	12.24	17.25	3.34
หนองขาม	15	3,306	1,330	12.40	17.68	7.11
ไร่	33	8,040	2,913	27.50	36.20	13.11
ป่าเส้า	26	6,540	2,274	14.13	23.54	8.18
ไชยสถาน	5	749	339	4.59	7.78	3.52
แม่ร่องน้อย	1	210	30	5.56	7.31	1.04
รวม	121	31,948	11,841	13.07	21.27	7.88

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรสินเชื่อที่ถูกต้องตลอดจนปรับปรุงแก้ไขสามารถใช้เป็นข้อมูลป้องกันการค้างชำระสินเชื่อประเภทอื่นๆ ที่มีใช้การเกษตรโดยตรง ซึ่ง ธ.ก.ส. จะขยายออกไปในอนาคตอันใกล้ ซึ่งจะทำให้การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประเทศชาติต่อไป จึงต้องการทราบว่าลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ลักษณะการประกอบอาชีพ ภาวะอื่นๆ ของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนเป็นอย่างไร และต้องการมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives of the Research)

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึง สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ที่ค้างชำระสินเชื่อ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อบุคคลและหน่วยงานดังนี้

1. ผู้บริหารของ ธ.ก.ส.ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตลอดจนพนักงานผู้ปฏิบัติสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดนโยบายในการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร
2. ข้อมูลผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในอันที่จะขยายหรือชะลอประเภทของสินเชื่ออย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ในสาขาของธนาคารที่ให้สินเชื่อประเภทเดียวกัน
3. เพื่อช่วยให้การวางแผนการทำงานถูกต้อง ทำให้การทำงานของพนักงาน ธ.ก.ส. มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of the Research)

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระสินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
2. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ จะใช้ระยะเวลาตั้งแต่ เดือนมกราคม 2551 ถึงเดือนเมษายน 2551
3. การวิจัยในครั้งนี้ ข้อมูลได้โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระสินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ เพื่อศึกษาถึง สภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินธุรกิจสินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ ธ.ก.ส. กับ ธ.ก.ส. ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

ธ.ก.ส. หมายถึง ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

หนี้เงินกู้ หมายถึง สินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ที่ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เกษตรกรกู้ยืมไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและค่าลงทุนในการเกษตร ตลอดจนอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

หนี้ค้างชำระ หมายถึง สินเชื่อบนค้ำบลูมิ่งค์ที่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้กู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายและค่าลงทุนในการเกษตร ตลอดจนอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรแล้วไม่สามารถนำคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยชำระได้หมดในเวลาที่กำหนดไว้

แหล่งเงินทุนในระบบ หมายถึง การเงินที่มีการดำเนินธุรกิจโดยสถาบันการเงินต่างๆ ภายในขอบเขตของกฎหมาย มีกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกันไปที่ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน นำมาใช้เป็นแหล่งเงินทุน เช่น ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ธ.ก.ส. เป็นต้น

ประเภทเงินกู้ หมายถึง เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกษตร เงินกู้เพื่อเป็นการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร เงินกู้เพื่อขยายผลผลิตทางการเกษตร เงินกู้เพื่อชำระหนี้สิน หรือไถ่ถอนหรือรับโอนที่ดินการเกษตร เงินกู้สำหรับประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร

แหล่งเงินทุนในระบบ หมายถึง แหล่งการเงินที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นและความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละท้องถิ่นที่ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโมังค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน นำมาใช้เป็นแหล่งเงินทุน เช่น จากพ่อค้า นายทุน เพื่อนบ้าน เป็นต้น

สภาพการถือครองที่ดิน หมายถึง สภาพการถือครองพื้นที่ทำกินการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโมังค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโมังค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ประกอบอาชีพในการทำไร่ทำนา การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเลี้ยงไหม สาวไหม การทำนาเกลือ การปลูกกล้วยไม้หรือไม้ดอก การปลูกไม้สน การปลูกไม้สวนป่า การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงครั่ง การเพาะเห็ดหรืออาชีพการเกษตรอื่น ตามที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการผลิต หมายถึง การประกอบอาชีพของเกษตรกรที่นำเอาผลิตผลของตนเอง หรือผลิตผลที่จัดหาจากแหล่งอื่นมาทำการแปรรูป เตรียมการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย หรือใช้ผลิตผลดังกล่าวเป็นส่วนประกอบสินค้า ที่เกษตรกรผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และให้หมายความรวมถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิตหรือบริการด้านปัจจัยในการผลิตทางการเกษตรด้วย ทั้งนี้เพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

ลูกค้า หมายถึง ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโมังค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดเพื่อรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หมายถึง เงินกู้ที่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทำสัญญาร่วมรับผิดชอบด้วยกันค้ำประกันภายในกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไปร่วมทำสัญญา 5 ปี แต่ลูกค้าทำรายงานเบิกเงินกู้ปีต่อปี

เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง เงินกู้เพื่อการลงทุนการเกษตรที่มีระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 3 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 5 ปี

เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร หมายถึง เงินกู้เพื่อการลงทุนการเกษตร ที่มีระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร หมายถึง สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกษตรกรค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโมังค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัด

คำพูนซึ่งในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วย ด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อม
 อย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

ปัจจัยด้านตัวเกษตรกร หมายถึง สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกษตรกรค้างชำระ
 สินเชื่อการเกษตรในด้านตัวเกษตรกรที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร เช่น ประสบ
 อุบัติเหตุ ทุพพลภาพ หรือป่วย การเลิกประกอบอาชีพทางการเกษตร และมีหนี้สินภายนอกมากซึ่ง
 มิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. เป็นต้น

ปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอื่น หมายถึง สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกษตรกรค้าง
 ชำระสินเชื่อการเกษตรในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอื่น ที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้
 สินเชื่อการเกษตร เช่น ไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ ผลผลิตของท่านได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัย
 ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ผลผลิตมีราคาตกต่ำ และได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า เป็นต้น

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร หมายถึง สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกษตรกรค้างชำระ
 สินเชื่อการเกษตรในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคารที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร เช่น
 พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการจากท่านในการกู้เงิน เป็นการ
 ส่วนตัว ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้ และพนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้
 ท่านเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร เป็นต้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพอจะแยก
การตรวจเอกสารในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาและการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของ ธ.ก.ส. และการพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร
3. สาเหตุของการค้างชำระและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องใน
การเกษตร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

ประวัติความเป็นมาและการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล (2539: 15–39) ในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว แนวความคิดที่จะจัดตั้งธนาคารของชาวนาชาวไร่ หรือ “ธนาคารเกษตร” ขึ้น เพื่อช่วย
ปลดปล่อยหนี้สินของเกษตรกรได้บังเกิดขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากเกษตรกรมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับ
เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างฤดูเพาะปลูก ดังนั้น เกษตรกรจึงกู้ยืมเงินจากเอกชนโดยเสียดอกเบี้ยใน
อัตราสูงหรือสร้างภาระผูกพันกับนายทุนเงินกู้แบบดอกเบี้ย หรือบางครั้งต้องขายผลผลิตให้แก่
ผู้ให้กู้เงิน โดย ผู้ให้กู้เงินเป็นผู้กำหนดราคาซื้อตามใจชอบ เกษตรกรจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ
และมีหนี้สินพอกพูนตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากท้องพระคลังมีเงินจำกัด ความคิดที่จะจัดตั้งธนาคารเกษตร
หรือธนาคารชาวนาในครั้งนั้นจึงได้เลิกล้มไป ต่อมาปี พ.ศ. 2490 รัฐบาลจึงได้ตั้งธนาคารเพื่อ
การสหกรณ์เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนอำนวยความสะดวกแก่สหกรณ์ แต่การดำเนินงานไม่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเหตุผลต่างๆ ดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์เท่านั้น ในขณะที่ยังมีเกษตรกรที่ใช้สมาชิกสหกรณ์อีกเป็นจำนวนมากที่ต้องการเงินกู้ ซึ่งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ให้กู้ได้

2. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้เงินกู้ส่วนใหญ่เป็นแบบระยะยาวหรือปานกลาง แต่เกษตรกรมีความต้องการเงินกู้เพื่อผลิตผลระยะสั้นเป็นอันมาก

3. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ มิได้ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำ (supervised credit) และยังไม่มียุทธศาสตร์ใดทำหน้าที่นี้ได้ และมีผลขาดทุนจำนวนมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้ง ธ.ก.ส. (ธ.ก.ส.) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยให้เป็นสถาบันการเงินระดับชาติทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อโดยตรงให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ซึ่งได้แก่ กลุ่มเกษตรกรและ สหกรณ์การเกษตร ขึ้นแทนธนาคารเพื่อการสหกรณ์

พ.ร.บ. ดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 เป็นต้นไป และ ธ.ก.ส. ได้เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509 โดยได้รับโอนบรรดาทรัพย์สินหนี้สิน ความรับผิดชอบธุรกิจ พนักงานและลูกจ้างมาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์

ธ.ก.ส. มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร สมาชิกกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรและนอกภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

สำนักงานใหญ่ ธ.ก.ส. ตั้งอยู่เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ (นางเลิ้ง) แขวงจตุรดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10300 โดยมีสำนักงานสาขาและหน่วยอำเภอตั้งอยู่ใน จังหวัดและอำเภอต่างๆ ทั่วราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2539 รวม 494 สาขา และ 847 หน่วยอำเภอ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของ ธ.ก.ส. และการพิจารณา ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

ธ.ก.ส. หรือ ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลตามพระราชบัญญัติ
แห่งการจัดตั้ง ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ โดย
การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในการประกอบกิจกรรมการเกษตร ของเกษตรกรและสถาบัน
เกษตรกร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในการเกษตร เพื่อเพิ่ม
รายได้แก่ครัวเรือนนอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้สนับสนุนมาตรการต่างๆ ตามนโยบายรัฐบาล เพื่อ
ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ
หรือเมื่อมีราคาผลผลิตตกต่ำ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกร วันรักษ์ มิ่ง
มณีนาคิน (2534: 15-16) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของ ธ.ก.ส. กับการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อ
การเกษตร โดยกล่าวว่าพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. ได้ให้อำนาจ ธ.ก.ส. ทำกิจกรรมที่ไม่แตกต่างจาก
ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้แก่การให้กู้ การรับฝากเงินและการจัดหาเงินทุนแต่ ธ.ก.ส. มีส่วนแตกต่าง
จากธนาคารพาณิชย์หลายประการ ที่สำคัญก็คือ ธ.ก.ส. ให้กู้เพื่อใช้เฉพาะในการเกษตร และอาชีพ
อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรและการให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกรนั้น จะกระทำได้อต่อเมื่อ
บุคคลนั้นมีบัญชีเงินฝากอยู่กับ ธ.ก.ส.

แต่เดิมา คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก้ไขได้ง่าย โดย
เพียงแค่เพิ่มปริมาณเงินทุนเพื่อจัดสรรเป็นสินเชื่อให้มากขึ้น

สาเหตุของการค้างชำระ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชญ์ นิตยเสมอ (2538ก: 24) ได้ทำการศึกษาสภาพหนี้ของเกษตรกรในรอบปีมีการ
เคลื่อนไหวตามฤดูกาล และได้สรุปสาเหตุของการมีหนี้สิน โดยจำแนกได้ 3 ประการได้แก่ 1)
ด้านการผลิตเป็นเรื่องประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรแต่ละราย 2) ด้านการตลาดเกี่ยวข้องกับ
ความเสี่ยงและความไม่แน่นอน นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร เป็นความผันผวนของราคา
ตกต่ำ และ 3) ด้านการแทรกแซงของรัฐบาล อันเนื่องมาจากโครงการที่รัฐบาลส่งเสริมประสบ
ความล้มเหลว ทำให้เกษตรกรมีหนี้พอกพูนขึ้นจนเกินกำลังที่จะแก้ไขได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้
หนี้สินของเกษตรกร อาจจำแนกตามแหล่งที่มาได้เป็น 3 แหล่งคือ

1. หนี้สินในระบบตลาดการเงิน (organized money market) เป็นหนี้สินในตลาดการเงิน ที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินของรัฐบาลมีอำนาจในการกำกับดูแล ได้แก่ หนี้สินของเกษตรกรที่มีกับ ธ.ก.ส. หนี้สินของเกษตรกรที่มีกับธนาคารพาณิชย์ หนี้สินของเกษตรกรที่มีกับสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร)

2. หนี้สินของเกษตรกรที่มีกับหน่วยงานของรัฐบาล (ที่มีใช้เป็นสถาบันการเงิน)

3. ส่วนหนี้สินนอกระบบตลาดการเงิน (unorganized money market) เป็นหนี้สินนอกตลาดการเงิน ที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินของรัฐบาลไม่มีอำนาจเข้าไปกำกับดูแล ได้แก่ หนี้สินของเกษตรกรที่มีกับเจ้าของโรงสี นายทุนในท้องถิ่น พ่อค้าคนกลาง ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2536: 4-5) ได้สรุปมูลเหตุของการค้างชำระว่ามาจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

1. รายได้ทางการเกษตร ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน จากการศึกษารายได้สุทธิเงินสดการเกษตร ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายของครัวเรือน รายจ่ายส่วนเกินต้องอาศัยการทำงานนอกการเกษตร แม้จะมีรายได้เสริมก็ตาม เงินทุนที่จะทำการผลิตในปีต่อไปจำเป็นต้องกู้ยืม
2. ระบายผลผลิตทางการเกษตร
3. การที่ผลผลิตได้รับความเสียหายหรือประสบภัยธรรมชาติ
4. การใช้เงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การศึกษา หรือกิจกรรมที่ไม่มีผลตอบแทนกลับคืน

สามารถ นิตย์เสมอ (2536: 2-12) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร” พบว่า สาเหตุที่เกษตรกร มีหนี้สินค้างชำระ สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกิดจากส่วนราชการ เช่น การเร่งรัดดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ขาดงบประมาณไม่ทันต่อการให้สินเชื่อเกษตรกรเป็นต้น
2. ปัญหาเกิดจากโครงการไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ สินเชื่อจัดไว้ไม่เพียงพอ ปัจจัยการผลิตไม่เหมาะสม การถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่ทั่วถึง หรือขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง
3. ปัญหาเกิดจากสาเหตุสุทธวิสัย เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ หรือภาคการผลิตการเกษตรตกต่ำกว่าคาดหมาย
4. ปัญหาเกิดจากเหตุสุทธวิสัยในตัวเกษตรกร เช่น ตาย วิกลจริต

5. ปัญหาเกิดจากความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเอง โดยคิดว่าวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ เป็นของที่รัฐบาลให้ฟรีไม่ต้องชำระคืน และมีเกษตรกรรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเองโดยคิดว่าวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ เป็นของที่รัฐบาลให้ฟรีไม่ต้องชำระคืน และมีเกษตรกรจำนวนมากที่ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ โดยจงใจบิดพลิ้ว

ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

ตามคู่มือปฏิบัติงานสินเชื่อด้านเกษตรกร ได้ระบุว่า การที่เกษตรกรลูกค้าไม่สามารถชำระคืนเงินกู้แก่ธนาคาร ตามกำหนดเวลาชำระคืนนั้น มีมูลเหตุแตกต่างกันมากมายหลายประการ ธนาคารได้สรุปมูลเหตุทำให้เงินกู้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานสินเชื่อด้านเกษตรกรไว้ดังนี้ (ธ.ก.ส., 2529ก: 15)

1. มูลเหตุจากตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้ ซึ่งได้แก่
 - 1.1 เกษตรกรลูกค้าตาย
 - 1.2 เกษตรกรลูกค้าวิกลจริต ทูพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรัง จนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพการเกษตร
 - 1.3 เกษตรกรลูกค้าเลิกประกอบอาชีพการเกษตร
 - 1.4 เกษตรกรลูกค้าไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่
 - 1.5 เกษตรกรลูกค้าบวชแล้วไม่สึก
 - 1.6 เกษตรกรลูกค้าต้องโทษจำคุก
 - 1.7 เกษตรกรลูกค้ามีหนี้สินภายนอกมาก
 - 1.8 เกษตรกรลูกค้าถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือมีคำสั่งพิทักษ์เด็ดขาดหรือศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย
 - 1.9 เกษตรกรลูกค้าโอนทรัพย์สินให้ผู้อื่น เช่น ที่ดิน บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องจักรกล และเครื่องมือการเกษตร
 - 1.10 เกษตรกรลูกค้าให้ผู้ยืมกู้ยืมเงิน
 - 1.11 เกษตรกรลูกค้าไม่ได้ใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
 - 1.12 เกษตรกรลูกค้ามีพฤติกรรมไม่ดี ชอบเล่นการพนัน ดินยาเสพติด เป็นต้น

1.13 เกษตรกรลูกค้ำมีเจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ โดยไม่มีเหตุผลสมควร เช่น เห็นลูกค้ำอื่นไม่ชำระหนี้ก็ไม่ชำระหนี้บ้าง เป็นต้น

1.14 เกษตรกรลูกค้ำมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้นในครัวเรือน เช่น ต้องใช้จ่ายเงินในการรักษาพยาบาล เป็นต้น

1.15 เกษตรกรลูกค้ำไม่พอใจพนักงานธนาคาร

2. มูลเหตุจากปัจจัยภายนอก ได้แก่

2.1 หลังจากที่เกษตรกรลูกค้ำกู้เงินแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้เนื่องจาก

- 1) ถูกทางราชการเวนคืนที่ดิน
- 2) เจ้าของที่ดินไม่ให้เช่าที่ดิน

2.2 ผลผลิตของเกษตรกรลูกค้ำได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ

ภัยพิบัติคือ

- 1) ฝนแล้ง
- 2) น้ำท่วม
- 3) ลมพายุ หรือवादภัย
- 4) ศัตรูพืชหรือสัตว์รบกวน
- 5) เกิดโรคระบาด
- 6) ถูกไฟไหม้
- 7) ถูกโจรปล้น
- 8) ถูกกลั่นแกล้งทำลายผลผลิต

2.3 เกษตรกรลูกค้ำขายผลผลิตไม่ได้หรือขายได้น้อยเนื่องจาก

- 1) ไม่สามารถขนไปขายได้
- 2) ไม่มีผู้รับซื้อ
- 3) ราคาตกต่ำ

2.4 ทรัพย์สินของเกษตรกรลูกค้ำได้รับความเสียหายเนื่องจาก

- 1) ถูกไฟไหม้
- 2) ถูกโจรปล้น หรือถูกลักขโมย

2.5 ภัยสงคราม

3. มูลเหตุเกิดจากพนักงานธนาคาร ได้แก่

3.1 พนักงานธนาคารทุจริต โดยไม่อยู่ในความรับผิดชอบของธนาคาร

3.2 พนักงานธนาคารเบียดเบียนลูกค้ำ หรือกู้ยืมเงินของลูกค้ำ

3.3 พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม เช่น ใช้งานไม่สุภาพ เป็นต้น

3.4 เกษตรกรลูกค้าไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้

4. มูลเหตุอื่นๆ

4.1 ลูกค้าไม่ได้รับหนังสือเตือนชำระหนี้จากธนาคาร

4.2 ลูกค้าได้รับวัสดุอุปกรณ์การเกษตรที่คุณภาพไม่ดี เช่น ปุ๋ยปลอม เป็นต้น

4.3 ลูกค้าเข้าโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบครบวงจร แต่โครงการล้มเหลว

4.4 ลูกค้าชำระหนี้เงินกู้แล้วไม่มั่นใจว่าจะกู้ได้ใหม่อีก

4.5 ประชาสัมพันธ์ของธนาคารมีน้อย

4.6 ธนาคารมีระเบียบขั้นตอนมากในการขอกู้เงินแต่ละครั้ง

พิชิต ธานี (2530: 143-144) ได้สรุปถึงมูลเหตุหนี้ค้างชำระของลูกค้า ธ.ก.ส.ว่า หนี้ค้างชำระเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากสำหรับลูกค้าธนาคาร จนแทบจะกล่าวได้ว่า สินเชื่อการเกษตรกับหนี้ค้างชำระเป็นของคู่กัน การที่จะไม่ให้มีหนี้ค้างชำระเลย นับว่าเป็นที่กระทำได้อย่างยากยิ่งและถ้าจะพยายาม ทำให้ได้แล้ว ก็หมายความว่า เราอาจจะขยายสินเชื่อเชื่อออกไปไม่ได้มากมายและกว้างขวางอย่างทุกวันนี้ ก็ได้ ประเด็นสำคัญที่สุดสำหรับการบริหารหนี้ค้างชำระนั้นอยู่ตรงที่ว่าเราจะสามารถควบคุมหนี้ค้างชำระให้อยู่สำหรับการบริหารหนี้ค้างชำระนั้น อยู่ตรงที่ว่าเราจะสามารถควบคุมหนี้ค้างชำระให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจได้อย่างไร การควบคุมหนี้ค้างชำระให้ได้ผลนั้นมาจากมูลเหตุของลูกค้าธนาคารได้ โดยสรุปได้ดังนี้

1. เกิดจากมีเหตุผิดปกติในส่วนตัวลูกค้า เช่น ลูกค้าตาย ย้ายถิ่นที่อยู่ ติดคุก บวช ไม่สีก ทูพพลภาพ ป่วยเรื้อรัง เป็นต้น
2. ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
3. การผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยพิบัติ หรือธรรมชาติ
4. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินขึ้นในครอบครัว เช่น ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลหรือคนในครัวเรือน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร เป็นต้น
5. ราคาผลิตผลตกต่ำ
6. มีหนี้สินกับบุคคลภายนอก
7. มีเจตนาบิดพลิ้ว
8. ถูกบุคคลภายนอกดำเนินคดี และยึดทรัพย์ขายทอดตลาด
9. ที่ดินที่ใช้การประกอบการเกษตรลดลง เพราะผู้ให้เช่าไม่ให้เช่าที่ดิน หรือขาดแรงงานในครัวเรือน เป็นต้น

ปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวข้องในการเกษตร

ปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรตามแผนวิสาหกิจชุมชน 2528-2532 (ช.ก.ส., 2532: 11-12) ระบุว่า การที่จะให้สินเชื่อการเกษตรโดยลำพังอย่างเดียว เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนั้น คงจะเป็นไปได้ยากมากหรืออาจจะไม่มีโอกาสสำเร็จผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เลย ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นซึ่งต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อการเกษตรด้วย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคสมัยใหม่ ข้าราชการ และการตลาดที่ดี โครงสร้างปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ตลอดจนทัศนคติของเกษตรกร สิ่งต่างๆ เหล่านี้หากยังบกพร่องอยู่มาก หรือไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ย่อมก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญของสินเชื่อการเกษตร

ปัญหาซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของสินเชื่อการเกษตรในการพัฒนาเศรษฐกิจได้แก่

1. เกษตรกรผู้ต้องการได้รับสินเชื่อเพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรระดับเล็ก มีฐานะยากจน ที่ดินทำกินมีน้อย ทำให้สถาบันการเงินผู้ให้กู้ไม่อาจขยายงานด้านนี้ได้เต็มที่และเพียงพอ เนื่องจากเกรงว่าต้องรับภาระความเสี่ยงจากหนี้สูญ และหนี้ค้างชำระในขณะเดียวกันก็ต้องรับภาระต้นทุนดำเนินงานสูง
2. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ และวิทยาการสมัยใหม่ที่เหมาะสมในการที่จะพัฒนาการเกษตรของตน ให้เพิ่มผลผลิตขึ้นกว่าเดิม และระบบงานส่งเสริมการเกษตรที่จะสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวไปยังเกษตรกรยังไม่สมบูรณ์พอ
3. โครงการสินเชื่อการเกษตรที่จะมุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรระดับเล็ก ต้องลงทุนค่าใช้จ่ายสูง เพราะต้องมีบุคลากรที่จะออกปฏิบัติงานในท้องที่แบบก๊อบ และแนะนำจำนวนมาก รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นมากตามปริมาณการผลิตการเกษตรของผู้รับบริการ
4. นโยบายด้านอื่นของรัฐบาลที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการผลิตของเกษตรกรยังไม่เด่นชัด และเพียงพอที่จะสนับสนุนให้งานสินเชื่อการเกษตรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เกษตรกรยังขาดความมั่นใจในเรื่องราคาผลิตผลว่าจะไม่น้อยกว่าต้นทุนในการผลิตและไม่ได้ได้รับความคุ้มครองพอสมควร จากความเสียหายอันเกิดจากธรรมชาติ เป็นเหตุให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเดือดร้อนในการรับเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งมักจะต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต

สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินค้าเกษตรแห่งชาติ (กบส.) ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐ ในอนาคต ดังนี้

1. ควรกำหนดนโยบายสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 4 ปี(ปี 2548-2551) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่

- 1.1 การปรับปรุงประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิต
 - 1.2 การขยายการผลิตสินค้าเกษตร
 - 1.3 การจัดระบบการตลาดและการกระจายสินค้าที่สดและตรงถึงผู้ผลิตและผู้บริโภค
 - 1.4 การสร้างเสถียรภาพทางราคาสินค้าเกษตร โดยบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรและการรวมตัวผู้ผลิตสินค้าเกษตรในภูมิภาค รวมทั้งการสร้างความมั่นคงของอุปทานอาหารในภูมิภาค
 - 1.5 การพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและความปลอดภัยของอาหาร และข้อปฏิบัติ (Good Agricultural Practice/GAP)
 - 1.6 การเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์และประมง
2. ควรกำหนดนโยบายด้านสินเชื่อกาเกษตรด้านต่างๆ ประกอบด้วย
- 2.1 นโยบายสินค้าด้านการผลิต
 - 2.2 นโยบายสินค้าด้านการตลาด
 - 2.3 นโยบายสินค้าด้านการพัฒนาเกษตรกรและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
 - 2.4 นโยบายสินค้าด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - 2.5 นโยบายสินค้าด้านการบริหารและการจัดการหนี้เกษตรกร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล วรรณบุตร (2522: 30-31) ทำการศึกษาเรื่อง “นโยบายสินเชื่อเกษตรกร การศึกษาในกรณีความเสี่ยงในการให้สินเชื่อเกษตรกร” ได้ชี้ให้เห็นว่า ความเสี่ยงที่จะมีผลต่อการอำนวยสินเชื่อเพื่อการเกษตรนั้น มีอะไรเป็นตัวประกอบที่สำคัญ และควรนำมาพิจารณาใช้เพื่อลดความเสี่ยงนั้น อันจะเป็นการจูงใจให้สถาบันการเงิน สนใจและเพิ่มการอำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกรมากขึ้น สรุปผลของการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัจจัยการผลิตคือ ที่ดินมีความเสี่ยงสูงเนื่องจากระบบชลประทานมีน้อย ปัจจัยแรงงานมีความเสี่ยงเนื่องจากการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 88.78 มีความรู้ไม่เกินประถม 4 ปัจจัยทุนส่วนใหญ่ยังใช้เครื่องมือแบบดั้งเดิม และการประกอบการส่วนใหญ่เป็นการประกอบการขนาดเล็ก
2. ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ ผลผลิตต่อไร่ของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นนั้นยังต่ำมาก
3. การตลาดการซื้อขายยังผ่านพ่อค้าคนกลาง ดังนั้นจึงไม่มีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า เงื่อนไขในการซื้อขาย คุณภาพสินค้าไม่มีมาตรฐาน และไม่มีสถานที่เก็บสินค้าที่ได้มาตรฐาน
4. รายได้ที่เกษตรกรได้รับ ยังต่ำเนื่องจากผลผลิตต่อไร่และราคาที่ขายได้ต่ำ และได้รับผลตอบแทนจากการประกอบการต่ำ

ดวงใจ ฉิมะวงษ์ (2527: 10) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “สินเชื่อเพื่อการเกษตร: ความร่วมมือระหว่าง ธ.ก.ส.กับธนาคารพาณิชย์” พบว่าปัญหาและการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องประสบอยู่เสมอประกอบด้วย ปัญหาด้านการจัดการ ปัญหาด้านหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร ปัญหาการไม่ได้รับการชำระหนี้ ปัญหาด้านเงินทุนในการดำเนินงานของธนาคาร ปัญหาในด้านการควบคุม ด้าน พิชญ์ นิตยเสมอ (2538: 9) กล่าวว่า การดำเนินงานด้านสินเชื่อ นอกจากปัญหาแล้ว สินเชื่ออาจให้ทั้งคุณและโทษ ซึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของเกษตรกรในส่วนที่เป็นคุณก็คือ เกื้อกูล เพิ่มพูนสินทรัพย์ของเกษตรกร การที่หนี้สินของเกษตรกรเพิ่มมากกว่าทรัพย์สิน (อย่างต่อเนื่อง) ทำให้เกษตรกรต้องตกอยู่ในวงวนแห่งหนี้ยากที่จะแก้ไขได้โดยลำพัง

วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542: (3)) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายของลูกค้าที่กู้เงินระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 เป็นจำนวน 100 ราย และลูกค้าที่กู้เงินโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตรปี 2535 – 2536 จำนวน 99 ราย แล้วใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบจำลองแบบโลจิต (Logit Model) และประมาณค่าแบบ Maximum Likelihood ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 ตามกำหนดคือรายได้ที่เป็นเงินสดจากการขายพืชและข้าวโพด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานได้และการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือปริมาณหนี้สินภายนอกและการติดตามเร่งรัดหนี้ของพนักงานสินเชื่อ สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้แผนฟื้นฟูการเกษตรคาบธันวาคม 2541 พบว่าปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือ รายได้จากการเกษตรที่เป็นเงินสดในรอบปีบัญชี 2540 และมูลค่าทรัพย์สินคงที่ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือ ปริมาณต้นเงินกู้ตามแผนฟื้นฟูการเกษตรที่ต้องส่งชำระภายใน 31 มีนาคม 2541 และปริมาณหนี้สินภายนอก

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543: ก) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 300 ราย ที่สามารถชำระหนี้ต้นเงินกู้ได้ตามกำหนด และไม่สามารถชำระเงินกู้คืนได้ตามกำหนด และใช้แบบจำลองโลจิต (Logit Model) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถใช้กับแบบจำลองจำนวน 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรอาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และผลการศึกษาสามารถนำไปพัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อที่อยู่อาศัยได้ว่าควรกำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ดังนี้

1. ผู้กู้ควรมีอาชีพที่มีเงินเดือนหรือได้รับรายได้ประจำที่แน่นอน
2. อายุของผู้กู้ควรสูงกว่า 13 ปี
3. ผู้กู้ต้องเปิดเผยหรือแสดงรายละเอียดรายได้และรายจ่ายของครอบครัวแก่ธนาคารตามความเป็นจริง
4. ผู้กู้ที่มีวงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท ควรกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระคืนไม่เกิน 10 ปี
5. ธนาคารต้องติดตาม ตรวจสอบลูกหนี้ให้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

อศวิน จินดาหลวง (2543: (3)) ได้ทำการศึกษาถึงมูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร กรณีศึกษาลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่าเกษตรกรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าเก่าของ ธ.ก.ส. มาประมาณ 10.69 ปี และมีที่ทำกินไม่เกิน 10 ไร่ อาชีพหลักคือการปลูกไม้ผล ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือลำไย มีรายได้โดยเฉลี่ย 129,428.70 บาท/ปี แต่ส่วนใหญ่รายจ่ายจะมากกว่ารายได้ ส่วนหนี้สินครัวเรือนที่มีต่อ ธ.ก.ส. เฉลี่ย 148,436.30 บาทและส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนเงินปล่อยกู้ของ ธ.ก.ส. ที่ปล่อยให้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้จริง จึงไปกู้เงินจากแหล่งอื่นด้วย นอกจากนั้นจากข้อมูลของ ธ.ก.ส. เองพบว่าเกษตรกรกลุ่มนี้ร้อยละ 63.21 ไม่สามารถชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย มีเพียงร้อยละ 9.84 เท่านั้นที่สามารถชำระดอกเบี้ยหมดและยังชำระเงินต้นได้บางส่วน โดยสาเหตุหลักของการค้างชำระหนี้ก็จะเป็นการที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยเฉพาะรายจ่ายฉุกเฉินในเรื่องของการศึกษาของบุตรหลานและค่ารักษาพยาบาลของบุคคลในครัวเรือน อีกสาเหตุหนึ่งก็คือการที่ผลผลิตไม่เป็นตามคาดหวังอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ โรคแมลงระบาดหรือแม้แต่ว่าผลิตได้แต่ขายไม่ได้ราคาก็เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้เช่นกัน

วาสนา กันทะรัตน์ (2544: (3)) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าลูกค้าของ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่จะอายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คนและส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเอง สำหรับสาเหตุที่ค้างชำระหนี้เกิดจากการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ โดยมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 86,602.12 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ 77,830.90 บาท/ปี จำนวนเงินกู้ค้างชำระเฉลี่ยครัวเรือนละ 10,000-30,000 บาท โดยเงินกู้ส่วนใหญ่จะเป็นเงินกู้ระยะยาว ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ รายได้และหลักประกันเงินกู้ ซึ่งผู้วิจัยในเรื่องนี้มีข้อเสนอแนะต่อลูกค้า ธ.ก.ส. ว่าควรจะทำอาชีพเสริมรายได้ อีกทั้งต้องประหยัดและควรทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีรายได้-รายจ่ายประจำครัวเรือนเพื่อให้ทราบสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือนที่แท้จริง

เอกศักดิ์ เนตรกลิน (2543: ก) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สรุปได้ว่าปัจจัยแรกคือตัวลูกหนี้เอง ซึ่งส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเองในรอบปีบัญชีที่ผ่านมาร้อยละ 82.35 มีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. ปัจจัยต่อมาคือยอดวงเงินกู้ / หนี้สินนอกระบบ / วัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ผิดประเภทและพนักงานสินเชื่อ ธ.ก.ส. เป็นปัจจัยที่ทำให้หนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้นได้เช่นกัน โดยเกษตรกรต้องการให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการขยายวงเงินกู้โดยใช้หลักประกันเดิมร้อยละ 24.71 ต้องการ

ให้ส่งเสริมอาชีพเสริมร้อยละ 22.35 ต้องการให้มีการรับซื้อผลผลิตร้อยละ 16.47 และต้องการให้ปล่อยสินเชื่อแบบกำกับร้อยละ 16.47

ประทีป จตุรพงษ์ (2546: (3)) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกร ตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายรัฐบาล กรณีศึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย พบว่าจำนวนหนี้ค้างชำระสุทธิ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร ความต้องการฝักอาชีพจากภาครัฐ รายได้จากการเกษตร รายได้นอกภาคเกษตรและความต้องการเงินกู้ของเกษตรกร มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าโครงการอย่างมีนัยสำคัญ โดยความต้องการฝักอาชีพจากภาครัฐมีผลมากที่สุด สำหรับอุปสรรคในการดำเนินโครงการคือหลังพ้นระยะเวลาที่ผ่อนผันให้อาจจะไม่สามารถหารายได้เพิ่มเข้ามาชำระหนี้ได้ อันเนื่องมาจากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปนั้นยังไม่ส่งผลตอบแทนให้ กอปรกับราคาปัจจัยในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม มีราคาสูงขึ้น แต่ราคาผลผลิตกลับตกต่ำ อีกทั้งตัวเกษตรกรก็ยังไม่ทราบถึงรายละเอียดของโครงการ ฯ อยู่ดี

เกษร ปาลี (2548: (3)) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สินเกษตรกร: กรณีศึกษา ธ.ก.ส. สาขาแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่จะทำให้เกิดความสำเร็จของโครงการนี้จะขึ้นอยู่กับรายได้นอกภาคเกษตร การมีส่วนร่วมและรับรู้ในการวางแผนงาน ฯ การร่วมกิจกรรมกลุ่มลูกค้า ส่วนปัจจัยเป็นอุปสรรคในความสำเร็จของโครงการฯ คือ ดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด เพศและอาชีพหลัก โดยเพศหญิงที่มีอาชีพผลิตพืชไร่จะมีผลต่อความสำเร็จโครงการมากกว่าเพศชายที่มีอาชีพเกษตรกรรมอื่น ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต้องให้ขยายระยะเวลาโครงการเป็น 20 ปีถึงร้อยละ 95.61 พร้อมกับต้องการให้ปรับลดดอกเบี้ยลงร้อยละ 79.02 ต้องการเงินกู้ฟื้นฟูการประกอบอาชีพเพิ่มร้อยละ 60.98 และความต้องการการฝึกอบรมอาชีพ / การจัดหาตลาดผลผลิตและการประกันราคาผลผลิตอีกร้อยละ 30.77

ทัศนัย ทรรทรานนท์ (2544: (3)) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้เงินกู้การ เกษตร กรณีศึกษา ธ.ก.ส. สาขาหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการได้รับการฝึกอบรมสัดส่วนเงินกู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ในการบริโภค สถานที่ตั้งฟาร์มและสัดส่วนผู้มียาได้ในครัวเรือนของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรโดยเรียงจากน้อยไปหามาก และยังพบอีกว่าสัดส่วนทางการเงินทั้งหลาย ประสบการณ์ของเกษตรกร การศึกษาของเกษตรกร สัดส่วนของพื้นที่เพาะปลูกที่ได้จากการเช่า สถานที่ตั้งบ้านเรือนและประเภทการผลิต ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรเลยและทางผู้วิจัยได้เสนอแนะให้เกษตรกรวางแผนการผลิต-การกู้เงินและใช้เงินให้เป็นไปตามแผนผลิต ส่วน ธ.ก.ส. เสนอแนะให้

ทำการกำกับสินเชื่อ พร้อมกับจัดสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยต่ำ/ผ่อนชำระระยะยาวสำหรับการจัดหาแหล่งน้ำเป็นของตนเอง จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะให้กับเกษตรกรและทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของ ธ.ก.ส. ให้สอดคล้องและสนับสนุนให้เกษตรกรประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตนเองได้ จึงจะทำให้เกษตรกรสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปสาเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า โดยสาเหตุหลักของการค้างชำระหนี้ก็จะเป็นการที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ การที่ผลผลิตไม่เป็นตามคาดหวังอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ โรคแมลงระบาดหรือแม้แต่ผลิตได้แต่ขายไม่ได้ราคา วัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ผิดประเภท ก็เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ ซึ่งแนวทางแก้ไขเกษตรกรต้องมีการวางแผนการผลิต-การกู้เงินและใช้เงินให้เป็นไปตามแผนผลิต มีจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะให้กับเกษตรกร พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของ ธ.ก.ส. ให้สอดคล้องและสนับสนุนให้เกษตรกรประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตนเองได้

ภาคสรุป

(Overview)

ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินของรัฐบาลที่ดำเนินงานมากกว่า 32 ปี ได้ปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัติแห่งการจัดตั้ง ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ที่ได้กำหนดให้ ธ.ก.ส. ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือน ในการให้สินเชื่อดูชนบทของ ธ.ก.ส. ที่ผ่านมาได้ขยายท้องที่ดำเนินงานให้กว้างขวางออกไปทุกปี เพื่อให้ครอบคลุมครัวเรือนเกษตรกรให้ได้มากที่สุด เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีรายได้และฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่จากการให้สินเชื่อที่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางนั้น มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบสะท้อนกลับมา ปัจจัยหนึ่งได้แก่การชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว ที่ส่งไม่ได้ตามกำหนด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ได้ ซึ่งมูลเหตุการค้างชำระเหล่านี้นั้นอาจเนื่องจากสาเหตุจากตัวเกษตรกรผู้กู้เอง สาเหตุจากปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ ผลผลิตของเกษตรกรได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ เกษตรกรขายผลผลิตไม่ได้หรือขายได้น้อย สาเหตุเกิดจากพนักงานธนาคาร หรือมูลเหตุด้านอื่นๆ ประกอบกันที่ส่งผลทำให้เกิดการค้างชำระขึ้น ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ เป็นสาขาในสังกัด สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด มีท้องที่ดำเนินงานในความ

รับผิดชอบซึ่งอยู่ในเขตตำบลอุโมงค์ ตำบลหนองช้างคืน ตำบลประตูป่า และตำบลเหมืองง่า ในเขตอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมีกลุ่มเกษตรกรรถูกค้าจำนวน 309 กลุ่ม เป็นจำนวนลูกค้าจำนวน 4,724 ราย และมีปริมาณการปล่อยสินเชื่อเป็นจำนวน 589,863,000 บาท โดยปริมาณสินเชื่อที่ปล่อยให้กับเกษตรกรจะเป็นลูกค้าในตำบลเหมืองง่ามากที่สุดจำนวน 201,259,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.12 รองลงมาคือ ตำบลอุโมงค์ จำนวน 150,200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.46 ของปริมาณสินเชื่อทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันมีจำนวนหนี้ค้างชำระ 11.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.88 ของจำนวนหนี้เงินกู้ทั้งหมด 150 ล้านบาท

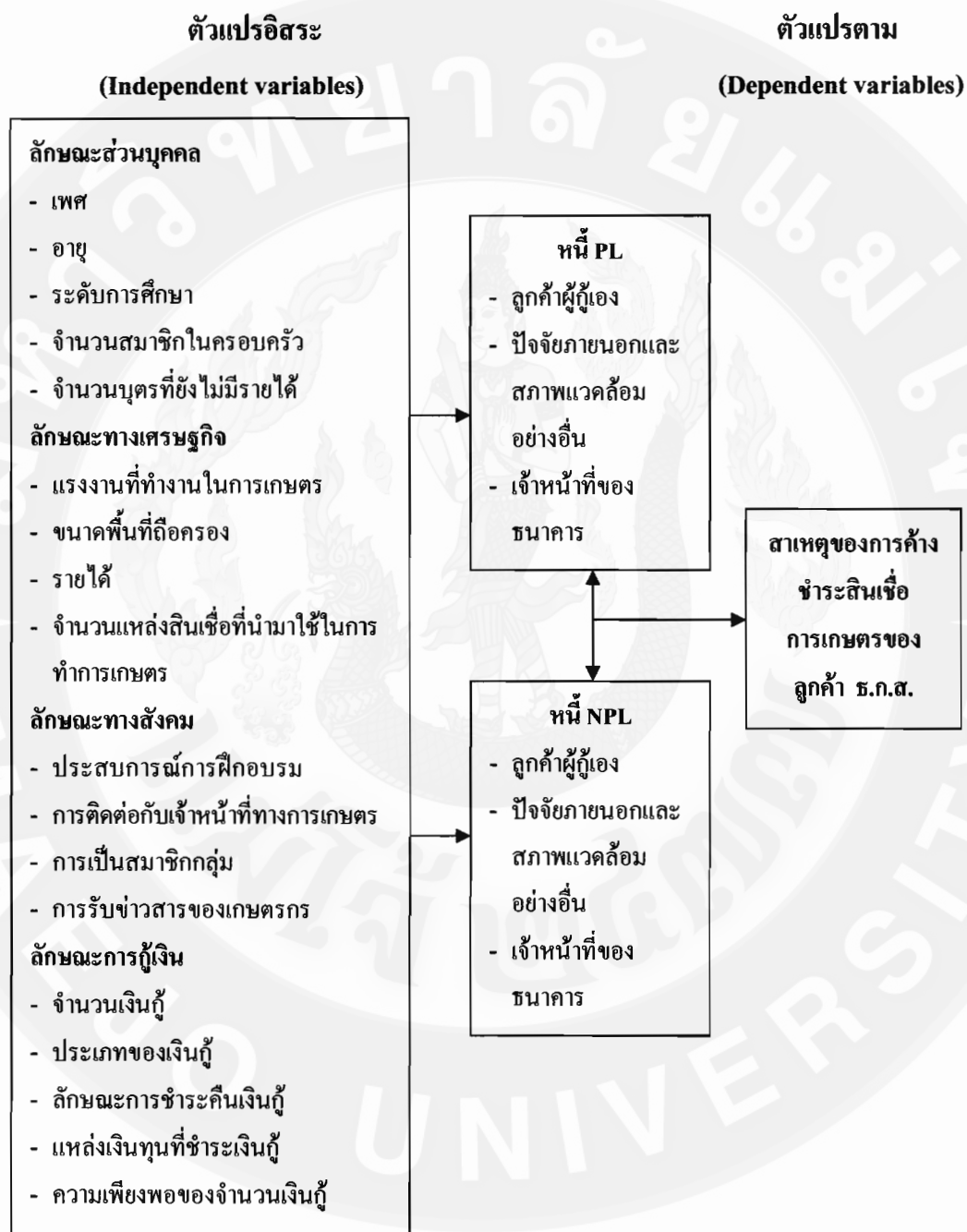
การวิจัยในครั้งนี้จึงได้มุ่งศึกษาลูกค้าที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระศึกษาสินเชื่อในการเกษตรรถูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เพื่อต้องการทราบว่ารถูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ค้างชำระสินเชื่อประเภทนี้มีสาเหตุอะไรเป็นสำคัญ โดยเน้นศึกษาถึงปัจจัยทางด้านตัวบุคคลของเกษตรกร ลักษณะการประกอบอาชีพการเกษตร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ตลอดจนข้อเสนอแนะจากลูกค้าเพื่อจะได้ทราบข้อมูลต่างๆ ของเกษตรกรรถูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตร ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงแนวทางการให้สินเชื่อ และป้องกันปัญหาการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

(Conceptual Framework of Research)

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของรถูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้คือ ตัวแปรอิสระ (independent variables) ประกอบด้วย 1) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และจำนวนบุตรที่ยังไม่มีรายได้ 2) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ แรงงานที่ทำงานในการเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้ และจำนวนแหล่งสินเชื่อที่นำมาใช้ในการทำการเกษตร 3) ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ประสบการณ์การฝึกอบรม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการรับข่าวสารของเกษตรกร 4) ลักษณะการกู้เงิน ได้แก่ จำนวนเงินกู้ ประเภทของเงินกู้ ลักษณะการชำระคืนเงินกู้ แหล่งเงินทุนที่ชำระเงินกู้ และความเพียงพอของจำนวนเงินกู้ ส่วนตัวแปรตาม (dependent variables) ประกอบด้วย สาเหตุของการค้าง

ชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ดังได้แสดง
ในกรอบแนวคิดในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Research)

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในพื้นที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ในการให้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่ตำบลอุโมงค์มีจำนวนกลุ่มลูกค้าของ ธ.ก.ส. มากที่สุด จำนวน 108 กลุ่ม และ
มีปริมาณการปล่อยสินเชื่อให้กับเกษตรกรเป็นอันดับสองรองจากตำบลเหมืองง่า เป็นเงินจำนวน
150,200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.46 ของปริมาณสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ทั้งหมด

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

(Population and Sampling Procedures)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบล
อุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนทั้งสิ้น 929 ราย และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน
(multistage random sampling) กำหนดขนาดของตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรที่ถูกต้อง
ได้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ดังนี้

$$\begin{aligned}n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\n &= \frac{929}{1 + 929(0.05)^2} \\n &= 279.61 = 280\end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม 280 ราย เนื่องจากจำนวนลูกค้าในแต่ละหมู่บ้านแตกต่างกัน จึงได้มีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 5) โดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n_i = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 N_i = จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด

เมื่อคำนวณแต่ละกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น โดยการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) จากรายชื่อของลูกค้าสินเชื่ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยกระบวนการวิธีการจับฉลาก

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรของลูกค้าสินเชื่ของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

บ้าน	จำนวนประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	PL	NPL	รวม	PL	NPL	รวม
อุโมงค์	75	3	78	23	1	24
กอม่วง	19	2	21	5	1	6
สันกับตอง	21	7	28	6	2	8
ส่องกอก	23	2	25	7	1	8
ป่าเหี้ยว	109	15	124	32	5	37
ป่าลาน	86	12	98	26	4	30
หนองขาม	106	15	121	31	5	36
ไร่	87	33	120	26	10	36
ป่าเส้า	158	26	184	48	8	56
ไชยสถาน	104	5	109	31	2	33
แม่ร่องน้อย	17	1	18	5	1	6
รวม	808	121	929	240	40	280

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ ใช้แบบสัมภาษณ์ ตามวัตถุประสงค์ และแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยอาศัยทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งดัดแปลงจากแบบสัมภาษณ์ที่มีผู้ศึกษาวิจัยอื่นๆ สร้างไว้แล้วให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร และข้อมูลเกี่ยวกับการการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อระหว่างลูกค้า ธ.ก.ส. กับ ธ.ก.ส.

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การทดสอบเครื่องมือ (Pre-testing of Instrument)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดในสิ่งที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากแนวทางในการตรวจสอบเอกสาร เพื่อจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามวัตถุประสงค์จากนั้นได้นำเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยคณะกรรมการที่ปรึกษาในการวิจัยเพื่อตรวจสอบความชัดเจน และความเหมาะสมของข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนจำนวน 20 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหา และเพิ่มเติมหรือแก้ไขแบบสอบถาม และนำผลการทดสอบวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของ Cronbach (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n = จำนวนข้อ
 S_i^2 = คะแนนความแปรปรวนของรายการแต่ละข้อ
 S_x^2 = คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ จำนวน 20 รายการ ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.84 โดยมีรายละเอียดในแต่ส่วนดังนี้

ด้านตัวเกษตรกรปลูกค้าผู้รู้เอง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.77

ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.81

ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Collection)

วิธีการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้มาจากการสอบถามตามแบบสอบถามในภาคสนาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้มาจาก ร.ก.ศ. สาขาอุโมงค์ อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารทางวิชาการและรายงานต่างๆ จากห้องสมุดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลงานวิจัย ปัญหาพิเศษ วิทยานิพนธ์ ฯลฯ
3. นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

เมื่อใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มา รวบรวมแจกแจงและจัดหมวดหมู่ ใส่รหัสตัวเลขเข้าตาราง แล้วนำไปวิเคราะห์คำนวณด้วยเครื่อง คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ คือ

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมา ใช้อภิปรายในการจัดลำดับชั้น ลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้ให้ ข้อมูล

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าพิสัย (range) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และวัดการกระจายของลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ของผู้ให้ข้อมูล

3. น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score: WMS) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ระดับ สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์และนำคะแนนแต่ละ ด้านมาคิดคำนวณหาค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ระบบการให้คะแนน (scoring system) โดย กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลระบุ 5 คำตอบ คือ “มากที่สุด” 5 คะแนน “มาก” 4 คะแนน “ปานกลาง” 3 คะแนน “น้อย” 2 คะแนน และ “น้อยที่สุด” 1 คะแนน

เมื่อได้ค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยของ สาเหตุที่กำหนดเพื่อการแปลความหมายดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับสาเหตุในการค้างชำระ
3.68 – 5.00	มาก
2.34 – 3.67	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

จากนั้น นำคะแนนสาเหตุของแต่ละคนมาคิดคำนวณหาค่าน้ำหนัก ค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score: WMS)

4. วิเคราะห์สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขา อุโมงค์ระหว่างลูกค้า PL และ NPL โดยใช้สถิติ Chi-square ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% สำหรับตัว แปลที่มีระดับการวัดเป็นมาตรนามบัญญัติ (nominal scale) และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson Product Moment) สำหรับตัวแปรที่มีมาตราวัดแบบช่วง (interval scale) และ อัตราส่วน (ratio scale)

ระยะเวลาในการวิจัย**(Research Duration)**

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 18 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของ ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ค้างชำระสินเชื่อ และเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของ ธนาคาร โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตำบลอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 280 ราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ตามแบบของ Yamane การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบ ตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและวิจารณ์ผลการวิจัยในขอบเขตของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน

ตอนที่ 2 สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงินกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.79) และเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 23.21) เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 6) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากเพศชายส่วนใหญ่จะเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งผู้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้านานาชาติส่วนใหญ่จึงเป็นเพศชาย อีกทั้งเมื่อมีการรับเงินกู้ การส่งเงินชำระหนี้ การประชุมเพศชายจะมีความสะดวกหรือคล่องตัวกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงนั้นเนื่องจากเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง จึงต้องทำให้หัวหน้าครอบครัวและผู้ขึ้นทะเบียนกับธนาคาร

อายุ

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ยประมาณ 52 ปี โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่อายุน้อยที่สุดคือ 20 ปี และผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุดคือ 72 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลสองในห้า (ร้อยละ 40.00) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ในขณะที่มากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.78) มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 19.65 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และร้อยละ 15.36 มีอายุมากกว่า 60 ปี (ตารางที่ 6)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นเกษตรกรที่อยู่ในวัยทำงานและเป็นแรงงานในสำคัญของการผลิตทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเข้ามาเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาเป็นระยะเวลานาน จึงได้เข้ากู้สินเชื่อของธนาคารมาประกอบอาชีพทางการเกษตร

ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสี่ในห้า (ร้อยละ 82.86) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ ในขณะที่ร้อยละ 9.64 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 7.50 เท่านั้นที่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน (ตารางที่ 6) จะเห็นได้ว่าเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงภาคบังคับเท่านั้น อันเป็นผลมาจากการศึกษาภาคบังคับในอดีตที่กำหนดไว้เพียงระดับประถมศึกษา และเกษตรกรเองไม่นิยมศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ประกอบกับครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรรมจึงมีความต้องการแรงงานช่วยเหลือทางการเกษตร ในขณะเดียวกันการพิจารณารับลูกค้าของธนาคารจากพิจารณาจากการประกอบอาชีพทำกินของเกษตรกรเป็นหลัก

สถานภาพสมรส

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสี่ในห้า (ร้อยละ 82.50) มีสถานภาพสมรสแล้ว ในขณะที่ร้อยละ 10.35 มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีเพียงร้อยละ 7.14 เท่านั้นที่มีสถานภาพโสด (ตารางที่ 6) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับอายุของผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 52 ปี โดยมากกว่าร้อยละ 90.00 มีอายุมากกว่า 40 ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่มีครอบครัวแล้ว

ระยะเวลาที่เป็นลูกค้า ร.ก.ส.

จากการศึกษาระยะเวลาที่เป็นลูกค้า ร.ก.ส. นั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นลูกค้า ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 15 ปี ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาน้อยที่สุดคือ 2 ปี และมากที่สุดคือ 30 ปี โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 58.57) เป็นลูกค้า ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาระหว่าง 11-20 ปี รองลงมาร้อยละ 32.14 เป็นลูกค้า ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี และมีผู้ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ 9.29 เป็นลูกค้า ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปี (ตารางที่ 6) จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลเป็นลูกค้าของ ร.ก.ส. มาเป็นระยะเวลานานพอสมควร และอาจเป็นหนี้ค้างชำระมาเป็นระยะเวลานานด้วยเช่นกัน

จำนวนสมาชิกภายในครอบครัว

จากการศึกษาจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลนั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 3 คน ($SD = 0.90$) ผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกภายในครอบครัวน้อยที่สุดคือ 1 คน และผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกภายในครอบครัวมากที่สุดคือ 7 คน โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.86) มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3 คน รองลงมาร้อยละ 24.57 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน ร้อยละ 18.57 มีสมาชิกในครอบครัวไม่เกิน 2 คน และมีผู้ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ 4.99 มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 4 คน (ตารางที่ 6)

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีลักษณะครัวเรือนขนาดเล็ก คือ ประมาณ 3 คน คือ พ่อแม่ และลูก ซึ่งในการประกอบอาชีพการเกษตรบางช่วงเวลาต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ทำให้บางครั้งต้องจ้างแรงงานเพิ่มทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n = 280)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	215	76.79
หญิง	65	23.21
อายุ (ปี)		
40 และน้อยกว่า	22	7.86
41-45	33	11.79
46-50	79	28.21
51-55	51	18.21
56-60	52	18.57
61-65	33	11.79
มากกว่า 65	10	3.57
$\bar{X} = 51.78$ $SD = 8.32$ $Min-Max = 20-72$		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	21	7.50
ประถมศึกษาภาคบังคับ	232	82.86
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	4.29
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ป.วช.	9	3.21
อนุปริญญา/ป.วส.	2	0.71
ปริญญาตรี	4	1.43
สถานภาพสมรส		
โสด	20	7.14
สมรส	231	82.50
หย่าร้าง	9	3.21
หม้าย	20	7.14

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. (ปี)		
5 และน้อยกว่า	13	4.64
6-10	77	27.50
11-15	65	23.21
16-20	99	35.36
21-25	11	3.93
26 และมากกว่า	15	5.36
$\bar{X} = 15.18$ $SD = 6.14$ $Min-Max = 2-30$		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
1	6	2.14
2	46	16.43
3	148	52.86
4	66	23.57
5	9	3.21
6	3	1.07
7	2	0.71
$\bar{X} = 3.15$ $SD = 0.90$ $Min-Max = 1-7$		

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

การประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.29) ประกอบอาชีพการเกษตร ในขณะที่ร้อยละ 27.14 ซึ่งรวมทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรนั้นยังประกอบอาชีพรับจ้าง (ตารางที่ 7)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากเงื่อนไขของการเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส.นั้นต้องประกอบอาชีพเกษตร จึงทำให้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก สำหรับผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่ทำการประกอบอาชีพรับจ้างนั้นจะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตรซึ่งเคยประกอบอาชีพเกษตรมาก่อนแล้วมีปัญหาจึงไปประกอบอาชีพอื่น

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเฉลี่ยประมาณ 2 คน ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพน้อยที่สุดคือ 1 คน และมากที่สุดคือ 4 คน โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 71.07) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ จำนวน 2 คน รองลงมาร้อยละ 16.07 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ จำนวน 3 คน ร้อยละ 9.64 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพจำนวน 1 คน และมีผู้ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ 3.21 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพจำนวน 4 คน (ตารางที่ 7) จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเฉลี่ยประมาณ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 3 คน ซึ่งแสดงว่าคนที่ทำงานส่วนใหญ่จะเป็น พ่อแม่ ส่วน อีกหนึ่งคนจะเป็นบุตร ซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

จากการศึกษามีผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพจำนวน 225 ราย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเฉลี่ย 1.28 คน ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพน้อยที่สุดคือ 1 คน และมากที่สุดคือ 5 คน โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 77.33) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 1 คน รองลงมาร้อยละ 19.12 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.67 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

จำนวน 3 คน และมีผู้ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ 0.88 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมากกว่า 3 คน (ตารางที่ 7)

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.50) มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง ในขณะที่ร้อยละ 15.00 มีลักษณะการถือครองที่ดินโดยการเช่าหรือผู้อื่นให้ใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 7) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองทั้งนี้เนื่องมาจากในการขอสินเชื่อจำเป็นต้องนำไปใช้เป็นหลักทรัพย์ในการขอกู้เงิน สำหรับในส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองนั้นจะกู้เงินจากธนาคารในลักษณะที่มีการรวมกลุ่มกันแล้วใช้บุคคลในกลุ่มค้ำประกันซึ่งกันและกัน

จำนวนพื้นที่ถือครอง

ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนพื้นที่ถือครองน้อยที่สุดคือ 1 ไร่ และผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนพื้นที่ถือครองมากที่สุดคือ 30 ไร่ โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60.00) มีจำนวนพื้นที่ถือครองระหว่าง 1-4 ไร่ รองลงมาร้อยละ 22.86 มีจำนวนพื้นที่ถือครองระหว่าง 5-8 ไร่ และอีกร้อยละ 17.15 มีจำนวนพื้นที่ถือครองมากกว่า 8 ไร่ (ตารางที่ 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง ทั้งนี้จะเป็นที่ดินที่บรรพบุรุษแบ่งให้ทำกินเมื่อแยกครอบครัวมาแล้ว โดยมีจำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นที่ตำบลอุโมงค์ อยู่ใกล้กับชุมชนเมือง ทำให้มีการขยายตัวของการใช้พื้นที่เพื่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ทำให้เกษตรกรจำนวนมากต้องขายพื้นที่ให้กับนายทุน จนทำให้พื้นที่ถือครองเพื่อใช้ในการเกษตรน้อยลง

กิจกรรมการเกษตรที่ทำ

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 43.21) ดำเนินการกิจกรรมการเกษตรโดยการปลูกพืชสวน รองลงมาร้อยละ 34.29 และ 31.07 ทำการปลูกพืชผัก และปลูกไม้ผล ตามลำดับ ร้อยละ 15.00 ทำการปลูกพืชไร่ ร้อยละ 8.21 ทำการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และร้อยละ 4.29 ทำการเกษตรกรอื่น ๆ เช่น การเพาะเห็ด และเลี้ยงสัตว์ (ตารางที่ 7) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลดำเนินกิจกรรมการเกษตรโดยการปลูกพืชสวน (ลำไย) พืชผัก และปลูกไม้ผล

(มะม่วง) ทั้งนี้เนื่องมาจากในจังหวัดลำพูนจะเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกลำไย และในขณะเดียวกันจะมีการปลูกพืชผักระหว่างต้นลำไยด้วย

กิจกรรมนอกภาคการเกษตรที่กู้เงินมาจาก ธ.ก.ส.มาดำเนินการ

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.07) ไม่ได้กู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินการกิจกรรมนอกภาคการเกษตร และมีเพียงร้อยละ 8.93 เท่านั้นที่มีการกู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินการกิจกรรมนอกภาคการเกษตร โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีการกู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินการกิจกรรมนอกภาคการเกษตรเพื่อนำมารวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจำหน่าย (ร้อยละ 40.00) รองลงมาร้อยละ 28.00 นำมาใช้ในการศึกษาของบุตร ร้อยละ 20.00 นำไปแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำหน่าย ร้อยละ 8.00 และ 4.00 นำไปลงทุนรับจ้างบริการทางการเกษตร และผลิตปัจจัยผลิตทางการเกษตรจำหน่าย (เช่น ปุ๋ย, จอบ) ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดไม่ได้กู้เงินมาดำเนินการกิจกรรมนอกภาคการเกษตร ทั้งนี้จะเนื่องมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอื่นนอกเหนือจากการทำการเกษตร และในขณะเดียวกันภาระหนี้สินเดิมก็มีจำนวนมากอยู่แล้วทำให้ไม่อยากสร้างภาระหนี้เพิ่ม ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่กู้เงินมาดำเนินการกิจกรรมนอกภาคการเกษตรนั้นจะเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีการศึกษาค่อนข้างสูงและเห็นช่องทางในการหารายได้ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย จึงทำให้ต้องมีการกู้เงินเพื่อมาใช้ในการลงทุน

รายได้ในภาคการเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 19,102.50 บาทต่อปี มีรายได้ต่ำสุด 2,500 บาท และรายได้สูงสุด 97,000 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 37.50) มีรายได้ในภาคการเกษตรระหว่าง 5,001-15,000 บาท รองลงมาร้อยละ 26.07 มีรายได้ในภาคการเกษตรระหว่าง 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 25.36 มีรายได้ในภาคการเกษตรมากกว่า 25,000 บาท และร้อยละ 11.07 มีรายได้ในภาคการเกษตร 5,000 บาท หรือน้อยกว่า (ตารางที่ 7) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายได้ในภาคเกษตรค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมามีผลผลิตลำไยซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ได้ดำเนินการปลูกได้ผลผลิตน้อยและราคาค่อนข้างตกต่ำ จึงส่งผลให้มีรายได้ในภาคการเกษตรต่ำไปด้วย

รายได้นอกภาคการเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามสี่ (ร้อยละ 76.43) มีรายได้นอกภาคการเกษตร ในขณะที่ร้อยละ 23.57 ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตร โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้นอกภาคการเกษตร มีรายได้เฉลี่ย 27,139.73 บาทต่อปี มีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาท และรายได้สูงสุด 182,500 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.47) มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 5,001-15,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.09 มีรายได้นอกภาคการเกษตร 5,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 17.29 มีรายได้นอกภาคการเกษตรมากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 10.75 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 1.40 มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 20,001-30,000 บาท และ (ตารางที่ 7) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านอกจากประกอบอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น การรับจ้าง ซึ่งเมื่อสิ้นฤดูกาลผลิต เกษตรกรจะออกไปรับจ้าง เพื่อหารายได้เพิ่มมาเลี้ยงครอบครัว

รวมรายจ่ายทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 85,098.61 บาทต่อปี มีรายจ่ายต่ำสุด 10,000 บาท และรายจ่ายสูงสุด 191,000 บาท ($SD=35,775.45$) โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 35.71) มีรายจ่ายระหว่าง 90,001-120,000 บาท รองลงมาร้อยละ 22.50 มีรายจ่ายไม่เกิน 60,000 บาท และร้อยละ 12.50 มีรายจ่ายมากกว่า 120,000 บาท (ตารางที่ 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 85,098.61 บาทต่อปี ซึ่งมากกว่าจำนวนรายได้ที่ได้รับ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการต้องค้างชำระหนี้กับธนาคาร โดยรายจ่ายส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร และรายจ่ายในการลงทุนในการเกษตร

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ

(n = 280)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ*		
ประกอบอาชีพการเกษตร	278	99.29
ประกอบอาชีพรับจ้าง	76	27.14
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ (คน)		
1	27	9.64
2	199	71.07
3	45	16.07
4	9	3.21
$\bar{X} = 2.13$ $SD = 0.61$ $Min-Max = 1-4$		
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (คน)		
1	174	77.33
2	43	19.12
3	6	2.67
มากกว่า 3	2	0.88
$\bar{X} = 1.28$ $SD = 0.58$ $Min-Max = 1-5$		
ลักษณะการถือครองที่ดิน*		
ของตนเอง	259	92.50
ไม่ใช่ของตนเอง (เช่าหรือผู้อื่นให้ใช้ประโยชน์)	42	15.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ถือครอง (ไร่)		
1-2	82	29.29
3-4	86	30.71
5-6	35	12.50
7-8	29	10.36
9-10	19	6.79
11-12	11	3.93
มากกว่า 12	18	6.43
$\bar{X} = 5.22$ $SD = 4.36$ $Min-Max = 1-30$		
กิจกรรมการเกษตรที่ทำ*		
พืชสวน	121	43.21
พืชผัก	96	34.29
ไม้ผล	87	31.07
พืชไร่	42	15.00
ไม้ดอกไม้ประดับ	23	8.21
เพาะเห็ดและเลี้ยงสัตว์	12	4.29
กิจกรรมนอกภาคการเกษตรที่กู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินการ		
ไม่มี	255	91.07
มี	25	8.93
รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรจำหน่าย	(10)	(40.00)
การศึกษาของบุตร	(7)	(28.00)
แปรรูปผลิตผลทางการเกษตรจำหน่าย	(5)	(20.00)
รับจ้างบริการทางการเกษตร	(2)	(8.00)
ผลิตปัจจัยผลิตทางการเกษตรจำหน่าย (เช่น ปุ๋ย, จอบ)	(1)	(4.00)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ในภาคการเกษตร (บาท/ปี)		
5,000 และน้อยกว่า	31	11.07
5,001-10,000	58	20.71
10,001-15,000	47	16.79
15,001-20,000	38	13.57
20,001-25,000	35	12.50
25,001-30,000	29	10.36
มากกว่า 30,000	42	15.00
$\bar{X} = 19,102.50$ $SD = 15,212.30$ $Min-Max = 2,000-97,000$		
รายได้นอกภาคการเกษตร (บาท/ปี)		
ไม่มี	66	23.57
มี	214	76.43
5,000 และน้อยกว่า	(43)	(20.09)
5,001-10,000	(49)	(22.90)
10,001-15,000	(59)	(27.57)
15,001-20,000	(23)	(10.75)
20,001-25,000	(1)	(0.47)
25,001-30,000	(2)	(0.93)
มากกว่า 30,000	(37)	(17.29)
$\bar{X} = 27,139.73$ $SD = 42,065.73$ $Min-Max = 1,000-182,500$		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายทั้งหมด (บาท/ปี)		
30,000 และน้อยกว่า	29	10.36
30,001-60,000	34	12.14
60,001-90,000	100	35.71
90,001-120,000	82	29.29
120,001-150,000	24	8.57
มากกว่า 150,000	11	3.93
$\bar{X} = 85,098.61$	$SD = 35,775.45$	$Min-Max = 10,000-191,000$

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ข้อมูลในเครื่องหมาย () หมายถึงจำนวนและร้อยละของผู้มีกิจกรรมและรายได้นอกภาคเกษตร

ลักษณะทางสังคม**การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น**

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่านอกจากเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. แล้ว ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 57.50) ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ในขณะที่ร้อยละ 42.50 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ โดยมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 68.91) ที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ เป็นสมาชิกสมาคมอาปนกิจลูกค้า ธ.ก.ส. ร้อยละ 21.01 เป็นกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 15.13 เป็นสมาชิกสมาคมอาปนกิจผู้ฝากเงิน ร้อยละ 11.76 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 10.92 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 5.88 และ 3.36 ระบุว่าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมอาปนกิจลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งนี้เนื่องมาจากการเป็นสมาชิกกลุ่มสมาคมอาปนกิจลูกค้า ธ.ก.ส. เมื่อเกิดการเสียชีวิตทางสมาคมจะช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายหลังจากการเสียชีวิตเป็นเงินจำนวนมาก และเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรสมาชิกโดยตรง

ตำแหน่งในกลุ่มสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.67) ไม่มีตำแหน่งในกลุ่ม ส่วนผู้มีตำแหน่งเป็นกรรมการกลุ่ม มีร้อยละ 6.67 นอกจากนั้นเป็นรองประธานกลุ่ม เป็นเลขานุการกลุ่ม และเป็นประธานกลุ่ม ร้อยละ 3.33, 2.50 และ 0.83 ตามลำดับ (ตารางที่ 8) จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกธรรมดาโดยไม่ได้มีตำแหน่งใด ๆ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลา และประกอบกับผู้ให้ข้อมูลมีความรู้ไม่เพียงพอ ซึ่งการมีตำแหน่งนั้นจะต้องเสียสละเวลาและใช้ความรู้ค่อนข้างมาก กอปรกับตำแหน่งต่างๆ ของกลุ่มมีจำนวนจำกัด

การร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อและการดำเนินงานโดยธนาคาร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 78.93) ได้เข้าร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อทุกครั้งที่มีธนาคารมีการจัดประชุม รองลงมาร้อยละ 15.36 เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง และมีเพียงร้อยละ 5.71 ที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย (ตารางที่ 8) แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะมีการเข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีธนาคารมีการจัดประชุม ทั้งนี้เนื่องจากธนาคารจะมีการประสานงานผ่านหัวหน้ากลุ่มเกี่ยวกับวันเวลาการประชุม ตลอดจนในการประชุมจะทำให้เกษตรกรทราบถึงข่าวสารในการขอและชำระสินเชื่อซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้เข้าร่วมหรือเข้าร่วมเป็นบางครั้ง เนื่องจากในวันประชุมติดภารกิจทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ทุกครั้ง แต่จะสอบถามเกี่ยวกับการประชุมจากสมาชิกคนอื่นที่เข้าร่วมประชุม

การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

จากการศึกษาการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสามารถรับความรู้ได้จากสื่อประเภทต่างๆ ในตารางที่ 8 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.29) ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ รองลงมาร้อยละ 46.79 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 35.00 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 31.79 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุ ร้อยละ 10.00 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 8.93 และ 8.57 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากพนักงานสินเชื่อ และเพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน ตามลำดับ และร้อยละ 5.00 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากเอกสารแนะนำจากทางราชการ จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ สื่อผู้นำท้องถิ่น มากกว่าสื่ออื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อโทรทัศน์สามารถเข้าถึงทุกบ้าน เมื่อเสร็จจากภารกิจแล้วสามารถชมได้ทุกวัน ในขณะที่สื่อผู้นำท้องถิ่นจะเป็นลักษณะของหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะมีการประกาศหรือนำข่าวสารเรื่องต่างๆ มากระจายเสียงให้ประชาชนฟังทุกตอนเช้าหรือตอนเย็น

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะทางสังคม

(n = 280)

ลักษณะทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่ได้เป็น	161	57.50
เป็น	119	42.50
สมาชิกสมาคมสถาปนากิจลูกค้า ธ.ก.ส.	(82)	(68.91)
กลุ่มออมทรัพย์	(25)	(21.01)
สมาชิกสมาคมสถาปนากิจผู้ฝากเงิน	(18)	(15.13)
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	(14)	(11.76)
กลุ่มเกษตรกร	(13)	(10.92)
สหกรณ์การเกษตร	(7)	(5.88)
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ	(4)	(3.36)
ตำแหน่งในกลุ่มสมาชิก (n=120)		
ประธานกลุ่ม	1	0.83
รองประธานกลุ่ม	4	3.33
กรรมการ	8	6.67
เลขานุการ	3	2.50
ไม่มีตำแหน่งในกลุ่ม	104	86.67
การร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อ และการดำเนินงานโดยธนาคาร		
เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม	221	78.93
เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง	43	15.36
ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย	16	5.71

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร*		
โทรทัศน์	152	54.29
ผู้นำท้องถิ่น	131	46.79
หนังสือพิมพ์	98	35.00
วิทยุ	89	31.79
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	28	10.00
พนักงานสินเชื่อ	25	8.93
เพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน	24	8.57
เอกสารแนะนำจากทางราชการ	14	5.00

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ข้อมูลในเครื่องหมาย () หมายถึงจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น

ลักษณะการกู้เงิน**จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร**

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารเฉลี่ย 133,496.53 บาท (SD=141,058.03) จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารต่ำสุด 6,400 บาท และจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารสูงสุด 860,700 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 41.43) มีจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารไม่เกิน 60,000 บาท รองลงมาร้อยละ 29.29 มีจำนวนเงินกู้มากกว่า 150,000 บาท และร้อยละ 23.22 มีจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารระหว่าง 60,001-120,000 บาท (ตารางที่ 9) จากผลการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้จากธนาคารแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการลงทุนการประกอบอาชีพ การเกษตรตามความต้องการของจำนวนพื้นที่ในการประกอบอาชีพ ตามสภาพการถือครองที่ดิน ความสามารถของเกษตรกร และการประเมินรายได้จากผลผลิตของพนักงานสินเชื่อธนาคาร สำหรับผู้ที่กู้เงินจากธนาคารเพียง 6,400 บาท นั้น จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่ากู้เงินมาเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร

ประเภทเงินกู้ที่กู้ยืม

ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.93) กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ประเภทเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร รองลงมาร้อยละ 35.71 เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ร้อยละ 7.50 เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดเพื่อรับรองรับผิดชอบอย่างถูกหนี้ร่วม นอกจากนั้นร้อยละ 3.57, 3.21 และ 1.07 เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดรายคน เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อบังคับของธนาคารหรือเงินกู้เพื่อปลดปล่อยหนี้สินและที่ดินของสำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลกู้ยืมเงินประเภทเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ นำที่ดินจำนองกับธนาคารเพื่อนำเงินมาลงทุนในการเกษตร และบางกรณีเกษตรกรก็นำเงินกู้ไปชำระหนี้เดิมที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติในปีก่อนๆ

ความพอเพียงของจำนวนเงินที่กู้

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.50) ระบุว่าจำนวนเงินที่กู้ได้กู้ไปมีจำนวนเพียงพอ ในขณะที่ร้อยละ 7.50 ระบุว่าจำนวนเงินที่กู้ไปไม่เพียงพอกับความต้องการ (ตารางที่ 9) จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลระบุว่าจำนวนเงินที่กู้ได้กู้ไปมีจำนวนเพียงพอนั้นเนื่องมาจากในการขอเงินกู้เกษตรกรต้องแสดงเจตจำนงในการขอเงินกู้และทางธนาคารจะพิจารณาตามความต้องการและสินทรัพย์ที่นำมาจำนองไว้กับธนาคาร

แหล่งเงินกู้อื่น ๆ นอกเหนือจาก ธ.ก.ส.

ผลการศึกษาพบว่า นอกจากกู้เงินจาก ธ.ก.ส. แล้ว ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 65.71) มีการกู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ ในขณะที่มากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.29) ไม่ได้กู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น ๆ โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีการกู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ นั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 62.50) กู้ยืมเงินจากญาติพี่น้อง รองลงมาร้อยละ 16.30 กู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 8.70 กู้ยืมเงินจากธนาคารอื่นๆ ในขณะที่ร้อยละ 5.43, 3.80 และ 3.26 กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน นายทุน และสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ (ตารางที่ 9) จากผลศึกษานอกจากกู้เงินจาก ธ.ก.ส. แล้วผู้ให้ข้อมูลยังมีการกู้ยืมจากญาติพี่น้อง ซึ่งจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า สาเหตุที่กู้ยืมเงินจากญาติพี่น้อง เนื่องมาจากมีความจำเป็นฉุกเฉิน เช่น ค่าเล่าเรียนของบุตร ทำให้ต้องกู้ยืมจากญาติพี่น้องซึ่งสามารถกู้ยืมได้ง่ายและรวดเร็ว และไม่ยุ่งยากเหมือนกับการกู้เงินจากสถาบันการเงิน

จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคาร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารเฉลี่ย 47,284.17 บาท (SD=78,499.26) มีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารต่ำสุด 1,000 บาท และจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารสูงสุด 637,400 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 55.71) มีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารไม่เกิน 20,000 บาท รองลงมาร้อยละ 21.79 มีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารมากกว่า 60,000 บาท ร้อยละ 15.71 จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารระหว่าง 20,001-40,000 บาท และร้อยละ 6.79 มีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารระหว่าง 40,001-620,000 บาท (ตารางที่ 9)

ลักษณะการชำระคืนเงินกู้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 60.71) ไม่ได้ชำระเงินกู้เลย รองลงมาร้อยละ 28.93 ชำระดอกเบี้ยได้เพียงบางส่วน มีเพียงร้อยละ 5.71 ชำระดอกเบี้ยได้ทั้งหมด และร้อยละ 4.64 ชำระดอกเบี้ยหมดและชำระต้นได้บางส่วน (ตารางที่ 9)

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารแตกต่างกันออกไป และทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณจำนวนเงินที่กู้ยืมมา โดยส่วนใหญ่ยังค้างเพียงบางส่วน มีลักษณะการชำระคืนเงินกู้โดยไม่ได้ชำระเลย ทั้งนี้เนื่องมาจากหลายปีที่ผ่านมาประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ผลผลิตได้รับความเสียหาย ทำให้ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ทั้งหมด

แหล่งเงินทุนที่นำมาชำระสินเชื่อในการเกษตร

ผลการศึกษาแหล่งเงินทุนที่นำมาชำระสินเชื่อในการเกษตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.29) นำรายได้จากอาชีพนอกการเกษตรนำมาชำระสินเชื่อในการเกษตร รองลงมาร้อยละ 29.64 นำรายได้จากการขายผลิตผลทางการเกษตร ร้อยละ 16.79 นำรายได้จากอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ร้อยละ 7.50 นำรายได้ทั้งจากผลิตผลทางการเกษตร อาชีพนอกการเกษตร และรายได้จากอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ร้อยละ 6.43 ขายทรัพย์สิน หรือที่ดิน และร้อยละ 5.36 จากการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่น นอกจาก ธ.ก.ส. มาชำระ (ตารางที่ 9) แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลบางส่วนใช้รายได้จากอาชีพนอกการเกษตร และอีกส่วนหนึ่งใช้รายได้จากการขายผลิตผลทางการเกษตร นำมาชำระสินเชื่อในการเกษตร ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรประสบปัญหาภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหายจึงต้องไปประกอบอาชีพอื่นเพื่อนำมาชำระหนี้ สำหรับในส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ผลผลิตไม่เสียหายทั้งหมด ก็สามารถนำไปจำหน่ายและนำมาชำระหนี้ได้บางส่วน

ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการกู้เงิน

(n = 280)

ลักษณะการกู้เงิน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร (บาท)		
30,000 และน้อยกว่า	54	19.29
30,001-60,000	62	22.14
60,001-90,000	26	9.29
90,001-120,000	39	13.93
120,001-150,000	17	6.07
มากกว่า 150,000	82	29.29
$\bar{X} = 133,496.53$ $SD = 141,058.03$ $Min-Max = 6,400-860,000$		
ประเภทเงินกู้ที่กู้ยืม		
เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร	137	48.93
เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการเกษตร	100	35.71
เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดเพื่อรับรอง รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม	21	7.50
เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดรายคน	10	3.57
เงินกู้ระยะปานกลาง	9	3.21
เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อบังคับของ ธนาคารหรือเงินกู้เพื่อปลดปล่อยหนี้สิน และที่ดินของสำนักงานปลัดนาขกรฐมนตรี	3	1.07
ความพอเพียงของจำนวนเงินที่กู้		
เพียงพอ	259	92.50
ไม่เพียงพอ	21	7.50

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะการกู้เงิน	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเงินกู้อื่น ๆ นอกเหนือจาก ธ.ก.ส.		
ไม่มี	96	34.29
มี	184	65.71
ญาติ	(115)	(62.50)
เพื่อนบ้าน	(30)	(16.30)
ธนาคารอื่น	(16)	(8.70)
กองทุนหมู่บ้าน	(10)	(5.43)
นายทุน	(7)	(3.80)
สหกรณ์การเกษตร	(6)	(3.26)
จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคาร (บาท)		
10,000 และน้อยกว่า	87	31.07
10,001-20,000	69	24.64
20,001-30,000	28	10.00
30,001-40,000	16	5.71
40,001-50,000	12	4.29
50,001-60,000	7	2.50
มากกว่า 60,000	61	21.79
$\bar{X} = 47,284.17$	$SD = 78,499.26$	$Min-Max = 1,000-637,400$
ลักษณะการชำระคืนเงินกู้		
ไม่ได้ชำระเลย	170	60.71
ชำระดอกเบี้ยได้บางส่วน	81	28.93
ชำระดอกเบี้ยได้ทั้งหมด	16	5.71
ชำระดอกเบี้ยหมดและชำระต้นได้บางส่วน	13	4.64

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 280)

ลักษณะการกู้เงิน	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนที่นำมาชำระหนี้เชื่อในการเกษตร		
รายได้อาชีพนอกการเกษตร	96	34.29
รายได้จากการขายผลิตผลทางการเกษตร	83	29.64
รายได้จากอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องใน		
การเกษตร	47	16.79
รายได้ทั้งจากผลิตผลทางการเกษตร อาชีพ		
นอกการเกษตร และรายได้จากอาชีพ		
อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร	21	7.50
ขายทรัพย์สิน หรือที่ดิน	18	6.43
จากการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่น นอกจาก		
ร.ก.ส. มาชำระ	15	5.36
การติดต่อกับธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้		
ติดต่อทุกครั้ง	255	91.07
ไม่ติดต่อ	25	8.93
เหตุผลที่ไม่ติดต่อพนักงานธนาคาร (n=25)		
ไม่มีเงินชำระจึงไม่เข้าไปพบ	13	52.00
ไม่มีเวลา	10	40.00
ไม่กล้า	2	8.00

หมายเหตุ ข้อมูลในเครื่องหมาย () หมายถึงจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลที่มีแหล่งเงินกู้อื่นๆ

การติดต่อกับธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.07) มีการติดต่อกับธนาคารทุกครั้งเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ ซึ่งเป็นเรื่องปกติของลูกค้าของธนาคารต่างๆ เมื่อไม่มีเงินชำระหนี้ก็มักไม่มีการติดต่อกับธนาคาร มีเพียงร้อยละ 8.93 เท่านั้น ที่ไม่เคยติดต่อกับธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ (ตารางที่ 9)

เหตุผลที่ไม่ติดต่อพนักงานธนาคาร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่เคยติดต่อกับธนาคารมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.00) ให้เหตุผลที่ไม่ติดต่อพนักงานธนาคารเนื่องจากไม่มีเงินชำระ รองลงมาร้อยละ 40.00 เนื่องจากไม่มีเวลา และร้อยละ 8.00 ไม่ติดต่อเนื่องจากไม่กล้าติดต่อ (ตารางที่ 9)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีติดต่อกับธนาคารทุกครั้งเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากทางธนาคารจัดมีการนัดประชุมสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อแจ้งข่าวสารและการผ่อนปรนการชำระหนี้ให้กับเกษตรกร สำหรับผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่ไม่ได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เลยนั้น เนื่องจากไม่มีเงินชำระหนี้

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ ในตารางที่ 10 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรโดยมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.93 และ 1.77 ตามลำดับ) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรจากสาเหตุปัจจัยภายนอก และสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ในระดับปานกลางเหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 2.60 และ 2.54 ตามลำดับ) มีสาเหตุในระดับน้อยจากปัจจัยด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง (ค่าเฉลี่ย 1.97 และ 1.64 ตามลำดับ) และจากปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร (ค่าเฉลี่ย 1.22 และ 1.13 ตามลำดับ)

ตารางที่ 10 ระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.	ลูกค้า NPL			ลูกค้า PL		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ
ด้านปัจจัยภายนอก และ						
สภาพแวดล้อมอย่างอื่น	2.60	1.22	ปานกลาง	2.54	1.08	ปานกลาง
ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง	1.97	0.99	น้อย	1.64	0.82	น้อย
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	1.22	0.59	น้อย	1.13	0.51	น้อย
รวม	1.93	0.93	น้อย	1.77	0.80	น้อย

ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

จากการศึกษาถึงสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น รวม 5 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 11 และ 12)

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL ในตารางที่ 11 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่นโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.60) โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับมากในประเด็น ผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.65) นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) หลังจากที่ถูกเงินไปแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ 2) ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย และ 3) ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า (ค่าเฉลี่ย 2.25, 1.70 และ 1.65 ตามลำดับ)

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL ในตารางที่ 12 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่นโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.54) โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.31) 2) ผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.12) 3) ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า (ค่าเฉลี่ย 2.39) และ 4) ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย (ค่าเฉลี่ย 3.31, 3.12, 2.39 และ 2.35 ตามลำดับ) และ ผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น หลังจากที่ถูกเงินไปแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ (ค่าเฉลี่ย 1.53)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส.ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่นเนื่องมาจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อผลผลิตเสียหายก็ทำให้ไม่มีรายได้มาชำระหนี้กับธนาคาร สำหรับข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรเนื่องมาจากมีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ ผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า ทั้งนี้เนื่องมาจากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาผลผลิตต่ำซึ่งเป็นพืชหลักของเกษตรกรที่ปลูกราคาตกต่ำ และเมื่อนำไปจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรก็ได้รับเงินล่าช้า และบางส่วนพื้นที่ปลูกลำไยเกิดน้ำท่วมทำให้ต้นลำไยตาย

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค่าน PL ของ บ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	(n = 40)						ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	
ผลิตได้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	13 (32.50)	13 (32.50)	8 (20.00)	3 (7.50)	3 (7.50)	3.75	1.21 มาก
มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ	13 (32.50)	15 (37.50)	4 (10.00)	1 (2.50)	7 (17.50)	3.65	1.42 ปานกลาง
หลังจากที่กู้เงินไปแล้ว ไม่สามารถดำเนินการผลิตได้	4 (10.00)	3 (7.50)	9 (22.50)	7 (17.50)	17 (42.50)	2.25	1.35 น้อย
ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย	2 (5.00)	1 (2.50)	5 (12.50)	7 (17.50)	25 (62.50)	1.70	1.11 น้อย
ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า	1 (2.50)	1 (2.50)	6 (15.00)	7 (17.50)	25 (62.50)	1.65	1.00 น้อย
รวม						2.60	1.22 ปานกลาง

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ เป็นสาเหตุมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เป็นสาเหตุปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 เป็นสาเหตุน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับมูลเหตุของการค้างชำระสินค้าเพื่อการเกษตรของลูกค้า PL ของ วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ 2565 และสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้				ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ	28 (11.67)	87 (36.25)	78 (32.50)	25 (10.42)	22 (9.17)	3.31	ปานกลาง
ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	30 (12.50)	45 (18.75)	110 (45.83)	33 (13.75)	22 (9.17)	3.12	ปานกลาง
ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า	3 (1.25)	26 (10.83)	101 (42.08)	42 (17.50)	68 (28.33)	2.39	ปานกลาง
ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย	13 (5.42)	21 (8.75)	76 (31.67)	57 (23.75)	73 (30.42)	2.35	ปานกลาง
หลังจากที่กู้เงินไปแล้วทำไม่สามารถดำเนินการผลิตได้	8 (3.33)	7 (2.92)	23 (9.58)	28 (11.67)	174 (72.50)	1.53	น้อย
รวม						2.54	ปานกลาง

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ
 เป็นสาเหตุมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เป็นสาเหตุปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67
 เป็นสาเหตุน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง

จากการศึกษาถึงสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง รวม 11 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 13 และ 14)

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL ในตารางที่ 13 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากปัจจัยด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.97) โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับมากในประเด็น มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. (ค่าเฉลี่ย 3.78) ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน 2) เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร และ 3) ใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 2.73, 2.65 และ 2.50 ตามลำดับ) ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) ประสบอุบัติเหตุ ทูพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ 2) ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย 3) ไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน 4) ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้ 5) ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ธ.ก.ส. 6) อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่ และ 7) เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ชำระหนี้ท่านก็เลยไม่ชำระหนี้บ้าง (ค่าเฉลี่ย 2.05, 1.68, 1.40, 1.33, 1.23, 1.18 และ 1.18 ตามลำดับ)

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL ในตารางที่ 14 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากปัจจัยด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.64) โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน 2) มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. (ค่าเฉลี่ย 2.78 และ 2.73 ตามลำดับ) ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) ใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ 2) เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร 3) ประสบอุบัติเหตุ ทูพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ 4) ไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน 5) ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ธ.ก.ส. 6) เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ชำระหนี้ก็เลยไม่ชำระหนี้บ้าง 7) ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้ 8) อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่ และ 9) ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย (ค่าเฉลี่ย 2.33, 1.74, 1.42, 1.25, 1.22, 1.19, 1.16, 1.13 และ 1.10 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL และลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เองเนื่องจาก มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร และใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นลูกค้า NPL และลูกค้า PL มีหนี้สินนอกระบบหรือจากญาติพี่น้อง เนื่องมาจากรายได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครัวเรือน การส่งบุตรเรียนหนังสือ หรือมีการนำไปลงทุนค้าขายเพื่อหวังกำไร แต่กลับประสบปัญหาการขาดทุน ดังนั้นเมื่อมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตหรือจากอาชีพอื่นก็นำไปใช้หนี้ที่ไม่เป็นของธนาคารก่อน และผู้ให้ข้อมูลบางส่วนจำเป็นต้องนำรายได้ที่ได้รับไปใช้ในการรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเกษตรกรกล่าวว่าถึงแม้ไม่ชำระหนี้กับธนาคารรัฐบาลก็ยังให้ความช่วยเหลือ

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าน PL ของ บ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ด้านตัวเกษตรกรรมผู้
เอง (n = 40)

ด้านตัวเกษตรกรรมผู้	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้					ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่หนี้ บ.ก.ส.	6 (15.00)	25 (62.50)	5 (12.50)	2 (5.00)	2 (5.00)	3.78	0.95	มาก
มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน	4 (10.00)	11 (27.50)	8 (20.00)	4 (10.00)	13 (32.50)	2.73	1.43	ปานกลาง
เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่ เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร	6 (15.00)	9 (22.50)	6 (15.00)	3 (7.50)	16 (40.00)	2.65	1.56	ปานกลาง
ใช้เงินกู้ไม่เงินไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิด วัตถุประสงค์	3 (7.50)	6 (15.00)	12 (30.00)	6 (15.00)	13 (32.50)	2.50	1.30	ปานกลาง
ประสบอุบัติเหตุ พุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็น อุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ	4 (10.00)	5 (12.50)	3 (7.50)	5 (12.50)	23 (57.50)	2.05	1.45	น้อย
ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาล สั่งยึดทรัพย์สินขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็น บุคคลล้มละลาย	2 (5.00)	-	9 (22.50)	1 (2.50)	28 (70.00)	1.68	1.14	น้อย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้เือง	สาเหตุที่ทำให้ช้างช้าระหน้					ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ช้างช้าระหน้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่เพื่อประกอบอาชีพใน การเกษตรหรือเข้าตลาดเคลื่อน	-	-	5	6	29	1.40	0.71	น้อย
ข.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่ สามารถช้าระหน้ได้ต้องยกหน้ให้	-	1	2	6	31	1.33	0.69	น้อย
ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ข.ก.ส.	-	-	2	5	33	1.23	0.53	น้อย
อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่	-	2	-	1	37	1.18	0.68	น้อย
เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ช้าระหน้ทำนก็เลยไม่ช้าระหน้บ้าง	-	-	1	5	34	1.18	0.45	น้อย
รวม			(2.50)	(12.50)	(85.00)	1.97	0.99	น้อย

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ เป็นสาเหตุมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เป็นสาเหตุปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 เป็นสาเหตุน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับสาเหตุของการค้างชำระสินค้าของการเกษตรของลูกค้า PL ของ ร.ก.ส. สาขาอุ้มอิ่งค์ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้เอง (n = 240)

ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้เอง	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้				ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน	9 (3.75)	59 (24.58)	94 (39.17)	26 (10.83)	52 (21.67)	1.15	ปานกลาง
มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมีใช้หนี้ ร.ก.ส.	15 (6.25)	72 (30.00)	66 (27.50)	8 (3.33)	79 (32.92)	1.36	ปานกลาง
ใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์	4 (1.67)	37 (15.42)	80 (33.33)	31 (12.92)	88 (36.67)	1.17	น้อย
เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร	12 (5.00)	19 (7.92)	16 (6.67)	40 (16.67)	153 (63.75)	1.19	น้อย
ประสบอุบัติเหตุ ทูพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ	8 (3.33)	13 (5.42)	6 (2.50)	18 (7.50)	195 (81.25)	1.01	น้อย
ไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน	-	1 (0.42)	13 (5.42)	31 (12.92)	195 (81.25)	0.57	น้อย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้เอง	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้					ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ร.ก.ส.	1 (0.42)	2 (0.83)	7 (2.92)	29 (12.08)	201 (83.75)	1.22	0.58	น้อย
เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ชำระหนี้เสียไม่ชำระหนี้บ้าง	1 (0.42)	2 (0.83)	2 (0.83)	31 (12.92)	204 (85.00)	1.19	0.52	น้อย
ร.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้	1 (0.42)	1 (0.42)	4 (1.67)	24 (10.00)	210 (87.50)	1.16	0.50	น้อย
อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่	1 (0.42)	3 (1.25)	-	17 (7.08)	219 (91.25)	1.13	0.49	น้อย
ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย	3 (1.25)	1 (0.42)	-	10 (4.17)	226 (94.17)	1.10	0.52	น้อย
รวม						1.64	0.82	น้อย

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ เป็นสาเหตุมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เป็นสาเหตุปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 เป็นสาเหตุน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

จากการศึกษาถึงสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร รวม 4 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 15 และ 16)

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL ในตารางที่ 15 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.22) โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในทุกประเด็นคือ 1) พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร 2) พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม เช่น ใช้อำนาจไม่สุภาพเป็นต้น 3) พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว และ 4) ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้ (ค่าเฉลี่ย 1.35, 1.25, 1.15 และ 1.13 ตามลำดับ)

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL ในตารางที่ 16 มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. จากปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.13) โดยผู้ให้ข้อมูลมีสาเหตุในระดับน้อยในทุกประเด็นเช่นเดียวกันคือ 1) พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร 2) พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม เช่น ใช้อำนาจไม่สุภาพเป็นต้น 3) พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว และ 4) ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้ (ค่าเฉลี่ย 1.18, 1.15, 1.10 และ 1.10 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL และลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารในระดับน้อยทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลหลักที่ไม่สามารถนำเงินไปชำระเงินกู้กับสหกรณ์นั้นมาจากปัจจัยด้านอื่นๆ มากกว่า เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของธนาคารมีความเข้าใจสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรเป็นอย่างดี และยังคงขอให้คำปรึกษาช่วยเหลือเกษตรกรในการกำหนดแนวทางแก้ไขหนี้ค้างชำระให้มีจำนวนลดลง

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับมูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าน PL ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

(n = 40)

ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้					ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจ	-	1	3	5	31	1.35	0.74	น้อย
เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร		(2.50)	(7.50)	(12.50)	(77.50)			
พนักงานธนาคารประพฤติดนไม่เหมาะสม เช่น ใช้วาจา	-	1	1	5	33	1.25	0.63	น้อย
ไม่สุภาพเป็นต้น		(2.50)	(2.50)	(12.50)	(82.50)			
พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่	-	1	1	1	37	1.15	0.58	น้อย
ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว		(2.50)	(2.50)	(2.50)	(92.50)			
ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้	-	-	1	3	36	1.13	0.40	น้อย
			(2.50)	(7.50)	(90.00)			
รวม						1.22	0.59	น้อย

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ เป็นสาเหตุมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เป็นสาเหตุปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 เป็นสาเหตุน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับผลของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า PL ช.ก.ส. สาขาอุโมงค์ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	สาเหตุที่ทำให้ค้างชำระหนี้						SD	ระดับสาเหตุ ค้างชำระหนี้
	มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด			
	มาก	น้อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	น้อย		
พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจ	1	4	6	14	215	1.18	0.59	น้อย
เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร	(0.42)	(1.67)	(2.50)	(5.83)	(89.58)			
พนักงานธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสม เช่น ใช้วาจา	3	1	3	16	217	1.15	0.58	น้อย
ไม่สุภาพเป็นต้น	(1.25)	(0.42)	(1.25)	(6.67)	(90.42)			
พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่		5	2	6	227	1.10	0.49	น้อย
ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว		(2.08)	(0.83)	(2.50)	(94.58)			
ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้	-	-	7	9	224	1.10	0.38	น้อย
			(2.92)	(3.75)	(93.33)			
รวม						1.13	0.51	น้อย
หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ	เป็นสาเหตุมาก	ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00	เป็นสาเหตุปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67				
	เป็นสาเหตุน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33						

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 17 โดยแบ่งเพศออกเป็น 2 กลุ่ม คือเพศชายและเพศหญิง ส่วนระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า เพศของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอื่น ส่วนด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00 เช่นกัน

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์เพศของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00 เช่นกัน

อายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ในตารางที่ 18พบว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p<0.05$) ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ($r=-0.133^* \quad p=0.040$) ในขณะที่อายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอื่น

สำหรับอายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า
ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL												
เพศ	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ชาย	-	29	29	6	23	29	-	29	29	-	29	29
		(72.50)	(72.50)	(15.00)	(57.50)	(72.50)		(72.50)	(72.50)		(72.50)	(72.50)
หญิง	-	11	11	2	9	11	-	11	11	-	11	11
		(27.50)	(27.50)	(5.00)	(22.50)	(27.50)		(27.50)	(27.50)		(27.50)	(27.50)
รวม	-	40	40	8	32	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(20.00)	(80.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)
$\chi^2 = 0.031$ df = 1 p = 0.859												
สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL												
เพศ	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ชาย	-	186	186	25	161	186	2	184	186	2	184	186
		(77.50)	(77.50)	(10.42)	(67.08)	(77.50)	(0.83)	(76.67)	(77.50)	(0.83)	(76.67)	(77.50)
หญิง	-	54	54	7	47	54	-	54	54	-	54	54
		(22.50)	(22.50)	(2.92)	(19.58)	(22.50)		(22.50)	(22.50)		(22.50)	(22.50)
รวม	-	240	240	32	208	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(13.33)	(86.67)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)
$\chi^2 = 0.008$ df = 1 p = 0.928												

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า
ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	อายุ			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.137	0.401	0.002	0.973
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.047	0.775	0.023	0.725
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.000	0.998	-0.133*	0.040
รวม	0.085	0.061	0.038	0.558

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จึงกล่าวได้ว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร โดยผู้ที่มีอายุมากมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ธนาคารน้อย ในขณะที่ผู้ที่มีอายุน้อยมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ธนาคารมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากเป็นลูกค้าธนาคารมาเป็นระยะเวลานานและมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ธนาคารเป็นอย่างดีทำให้มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อต่ำกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุน้อยนั้นอาจจะยังขาดจิตสำนึกหรือความรับผิดชอบในการชำระสินเชื่อเมื่อเจ้าหน้าที่ธนาคารมาทวงถามหรือสอบถามเกี่ยวกับการชำระสินเชื่อก็จะคอยหลบหน้าหรือไม่กล้าพบปะกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร

ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 19 โดยแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และระดับสูงกว่าประถมศึกษา ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า NPL ในปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

สำหรับระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า PL พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p > 0.05$) ด้าน

ปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า ระยะเวลาในการเป็นลูกค้าของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร (ตารางที่ 20) จึงกล่าวได้ว่า ระยะเวลาในการเป็นลูกค้าของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เกิดจากปัจจัยใดๆ ด้าน

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p<0.05$) กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ($r = 0.525^* p = 0.001$) แต่จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. (ตารางที่ 21)

จึงกล่าวได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากจะมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารในระดับมาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยมีสาเหตุของการค้างชำระ

สินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากต้องมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากทำให้มีสาเหตุในการค้างชำระหนี้สินมากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL												
ระดับการศึกษา	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	-	23	23	6	17	23	-	23	23	-	23	23
		(57.50)	(57.50)	(15.00)	(42.50)	(57.50)		(57.50)	(57.50)		(57.50)	(57.50)
สูงกว่าประถมศึกษา	-	17	17	2	15	17	-	17	17	-	17	17
		(42.50)	(42.50)	(5.00)	(37.50)	(42.50)		(42.50)	(42.50)		(42.50)	(42.50)
รวม	-	40	40	8	32	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(20.00)	(80.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)

สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL												
ระดับการศึกษา	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	-	230	230	30	200	230	2	228	230	2	228	230
		(95.83)	(95.83)	(12.50)	(83.33)	(95.83)	(0.83)	(95.00)	(95.83)	(0.83)	(95.00)	(95.83)
สูงกว่าประถมศึกษา	-	10	10	2	8	10	-	10	10	-	10	10
		(4.17)	(4.17)	(0.83)	(3.33)	(4.17)		(4.17)	(4.17)		(4.17)	(4.17)
รวม	-	240	240	32	208	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(13.33)	(86.67)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)

$\chi^2 = 0.401$
 $df = 1$
 $p = 0.526$

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นลูกค้ายกกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	ระหว่างระยะเวลาในการเป็นลูกค้า			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.026	0.873	0.019	0.768
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.204	0.206	0.029	0.657
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.081	0.618	0.102	0.116
รวม	0.134	0.411	0.013	0.838

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	จำนวนสมาชิกในครอบครัว			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.040	0.808	0.108	0.094
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.114	0.484	0.011	0.867
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.525*	0.001	0.025	0.702
รวม	0.272	0.090	0.062	0.377

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p > 0.05$) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ก็ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. (ตารางที่ 22) จึงกล่าวได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส.

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.253	0.115	0.108	0.096
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.050	0.760	0.031	0.634
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.110	0.501	0.051	0.434
รวม	0.098	0.549	0.084	0.192

จำนวนพื้นที่ถือครอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า จำนวนพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า จำนวนพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. (ตารางที่ 23) จึงกล่าวได้ว่า จำนวนพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส.

รายได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p<0.05$) กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ($r = 0.391 * p = 0.013$) ในขณะที่รายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ในด้านตัวเกษตรกร และด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

ส่วนรายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านตัวเกษตรกร ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ของเกษตรกร (ตารางที่ 24) จึงกล่าวได้ว่า เฉพาะรายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคารเท่านั้น กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้มากมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ในระดับมาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้น้อยมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้มากอาจจะเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ออกไปประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกภาคเกษตร จึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสินเชื่อจาก ร.ก.ส. อีกต่อไป เมื่อได้เงินมาก็ไม่นำชำระสินเชื่อ ในขณะที่คนที่มียาได้น้อยยังต้องพึ่งพาสินเชื่อจาก ร.ก.ส. ต่อไป เนื่องจากไม่สามารถไปหาสินเชื่อจากที่อื่นได้และจะคอยปรึกษาเจ้าหน้าที่ธนาคารอยู่เสมอเกี่ยวกับการผ่อนผันการชำระหนี้

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ถือครองกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	จำนวนพื้นที่ถือครอง			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.004	0.982	0.016	0.804
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.031	0.849	0.062	0.339
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.094	0.562	0.027	0.677
รวม	0.015	0.926	0.056	0.391

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า
ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	รายได้			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	r	p	r	p
ด้านตัวเกษตรกร	0.205	0.204	0.022	0.736
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.097	0.552	0.019	0.715
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.391*	0.013	0.031	0.638
รวม	0.175	0.279	0.014	0.829

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ลักษณะทางสังคม

การเป็นสมาชิกกลุ่ม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 25 โดยแบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก และกลุ่มที่เป็นสมาชิก ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า NPL ในปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร และรวมทุกด้านไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า PL พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 26 โดยแบ่งการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ไม่มีการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ และกลุ่มที่มีการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การเป็น สมาชิกกลุ่ม	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้เป็น	-	5	5	3	2	5	-	5	5	-	5	5
		(12.50)	(12.50)	(7.50)	(5.00)	(12.50)		(12.50)	(12.50)		(12.50)	(12.50)
เป็น	-	35	35	5	30	35	-	35	35	-	35	35
		(87.50)	(87.50)	(12.50)	(75.00)	(87.50)		(87.50)	(87.50)		(87.50)	(87.50)
รวม	-	40	40	8	32	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(20.00)	(80.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)

การเป็น สมาชิกกลุ่ม	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้เป็น	-	156	156	18	138	156	1	155	156	1	155	156
		(65.00)	(65.00)	(7.50)	(57.50)	(65.00)	(0.42)	(64.58)	(65.00)	(0.42)	(64.58)	(65.00)
เป็น	-	84	84	14	70	84	1	83	84	1	83	84
		(35.00)	(35.00)	(5.83)	(29.17)	(35.00)	(0.42)	(34.58)	(35.00)	(0.42)	(34.58)	(35.00)
รวม	-	240	240	32	208	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(13.33)	(86.67)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)

$\chi^2 = 1.243$
 $df = 1$
 $p = 0.265$

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การติดต่อ เจ้าหน้าที่ ธนาคาร	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้ติดต่อ	-	30	30	6	24	30	-	30	30	-	30	30
		(75.00)	(75.00)	(15.00)	(60.00)	(75.00)		(75.00)	(75.00)		(75.00)	(75.00)
มีการติดต่อ	-	10	10	2	8	10	-	10	10	-	10	10
		(25.00)	(25.00)	(5.00)	(20.00)	(25.00)		(25.00)	(25.00)		(25.00)	(25.00)
รวม	-	40	40	8	32	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(20.00)	(80.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)
$\chi^2 = 0.000$												
df = 1												
p = 1.000												
การติดต่อ เจ้าหน้าที่ ธนาคาร	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้ติดต่อ	-	225	225	30	195	225	2	223	225	2	223	225
		(93.75)	(93.75)	(12.50)	(81.25)	(93.75)	(0.83)	(92.92)	(93.75)	(0.83)	(92.92)	(93.75)
มีการติดต่อ	-	15	15	2	13	15	-	15	15	-	15	15
		(6.25)	(6.25)	(0.83)	(5.42)	(6.25)		(6.25)	(6.25)		(6.25)	(6.25)
รวม	-	240	240	32	208	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(13.33)	(86.67)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)
$\chi^2 = 0.000$												
df = 1												
p = 1.000												

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 27 โดยแบ่งการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลยและเข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง และกลุ่มที่เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p>0.05$) ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อกับสาเหตุของการค้างชำระ
สินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การเข้าร่วมรับ ฟังความรู้ด้าน สินเชื่อ	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของ ธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้เข้าร่วม/ เข้าร่วมบางครั้ง	-	3	3	2	1	3	-	3	3	-	3	3
		(7.50)	(7.50)	(5.00)	(2.50)	(7.50)		(7.50)	(7.50)		(7.50)	(7.50)
เข้าร่วมทุกครั้ง	-	37	37	30	7	37	-	37	37	-	37	37
		(92.50)	(92.50)	(75.00)	(17.50)	(92.50)		(92.50)	(92.50)		(92.50)	(92.50)
รวม	-	40	40	32	8	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(80.00)	(20.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)
$\chi^2 = 0.360$ df = 1 p = 0.548												
การเข้าร่วมรับ ฟังความรู้ด้าน สินเชื่อ	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ได้เข้าร่วม/ เข้าร่วมบางครั้ง	-	13	13	11	2	13	-	13	13	-	13	13
		(5.42)	(5.42)	(4.58)	(0.83)	(5.42)		(5.42)	(5.42)		(5.42)	(5.42)
เข้าร่วมทุกครั้ง	-	227	227	197	30	227	2	225	227	2	225	227
		(94.58)	(94.58)	(82.08)	(12.50)	(94.58)	(0.83)	(93.75)	(94.58)	(0.83)	(93.75)	(94.58)
รวม	-	240	240	208	32	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(86.67)	(13.33)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)
$\chi^2 = 0.050$ df = 1 p = 0.823												

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

ลักษณะการกู้เงิน

จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ($p > 0.05$) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านตัวเกษตรกรเอง ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ก็ยังพบว่า จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. (ตารางที่ 28) จึงกล่าวได้ว่า จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร	จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร			
	ลูกค้า NPL		ลูกค้า PL	
	ค่า r	ค่า p	ค่า r	ค่า p
ด้านตัวเกษตรกร	0.087	0.596	0.094	0.147
ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น	0.203	0.208	0.029	0.653
ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร	0.014	0.930	0.068	0.295
รวม	0.158	0.332	0.048	0.459

แหล่งเงินกู้อื่นๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 29 โดยแบ่งแหล่งเงินกู้อื่นๆ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีแหล่งเงินกู้อื่นๆ และกลุ่มที่ไม่มีแหล่งเงินกู้อื่นๆ ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า การมีแหล่งเงินกู้อื่นๆ ของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ

ลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีแหล่งเงินทุนอื่นๆ ของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ลักษณะการชำระเงินกู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 30 โดยแบ่งการลักษณะการชำระเงินกู้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ไม่ได้ชำระเลย กับกลุ่มที่มีการชำระเงินกู้ ส่วนสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ของเกษตรกรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มาก และน้อย ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการชำระเงินกู้ของผู้ให้ข้อมูลทั้งลูกค้า NPL และ ลูกค้า PL ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ($p>0.05$) ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ส่วนปัจจัยด้านตัวเกษตรกรเอง และด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระเงินกู้ของผู้ให้ข้อมูลกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้อื่นๆ กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตร
ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

แหล่งเงินกู้ อื่น ๆ	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่มี	-	15	15	13	2	15	-	15	15	-	15	15
		(37.50)	(37.50)	(32.50)	(5.00)	(37.50)		(37.50)	(37.50)		(37.50)	(37.50)
มี	-	25	25	19	6	25	-	25	25	-	25	25
		(62.50)	(62.50)	(47.50)	(15.00)	(62.50)		(62.50)	(62.50)		(62.50)	(62.50)
รวม	-	40	40	32	8	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(80.00)	(20.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)
$\chi^2 = 0.617$ $df = 1$ $p = 0.414$												
แหล่งเงินกู้ อื่น ๆ	สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL											
	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่มี	-	81	81	72	9	81	-	81	81	-	81	81
		(33.75)	(33.75)	(30.00)	(3.75)	(33.75)		(33.75)	(33.75)		(33.75)	(33.75)
มี	-	159	159	136	23	159	2	157	159	2	157	159
		(66.25)	(66.25)	(56.67)	(9.58)	(66.25)	(0.83)	(65.42)	(66.25)	(0.83)	(65.42)	(66.25)
รวม	-	240	240	208	32	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(86.67)	(13.33)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)
$\chi^2 = 0.522$ $df = 1$ $p = 0.470$												

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระเงินกู้ กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ
การเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า NPL												
ลักษณะการ ชำระเงินกู้	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของ ธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ชำระเลย	-	23	23	4	19	23	-	23	23	-	23	23
		(57.50)	(57.50)	(10.00)	(47.50)	(57.50)		(57.50)	(57.50)		(57.50)	(57.50)
ชำระบางส่วน	-	17	17	4	13	17	-	17	17	-	17	17
		(42.50)	(42.50)	(10.00)	(32.50)	(42.50)		(42.50)	(42.50)		(42.50)	(42.50)
รวม	-	40	40	8	32	40	-	40	40	-	40	40
		(100.00)	(100.00)	(20.00)	(80.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)		(100.00)	(100.00)
สาเหตุการค้างชำระหนี้ของลูกค้า PL												
ลักษณะการ ชำระเงินกู้	ด้านตัวเกษตรกรเอง			ด้านปัจจัยภายนอกและ สภาพแวดล้อมอย่างอื่น			ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร			รวม		
	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม	มาก	น้อย	รวม
ไม่ชำระเลย	-	147	147	22	125	147	-	147	147	-	147	147
		(61.25)	(61.25)	(9.17)	(52.08)	(61.25)		(61.25)	(61.25)		(61.25)	(61.25)
ชำระบางส่วน	-	93	93	10	83	93	2	91	93	2	91	93
		(38.75)	(38.75)	(9.17)	(34.58)	(38.75)	(0.83)	(37.92)	(38.75)	(0.83)	(37.92)	(38.75)
รวม	-	240	240	32	208	240	2	238	240	2	238	240
		(100.00)	(100.00)	(13.33)	(86.67)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)	(0.83)	(99.17)	(100.00)
$\chi^2 = 0.857$ df = 1 p = 0.350												

หมายเหตุ การแปลผลระดับสาเหตุ น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-3.00 มาก ค่าเฉลี่ย 3.01-5.00

**ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน
กับประเภทของลูกค้ายกยืมสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์**

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 31 พบว่า เพศของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประเภทของลูกค้ายกยืมสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p > 0.05$) แสดงให้เห็นว่าเพศของผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นลูกค้ายกยืม NPL หรือ PL

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทของลูกค้ายกยืมสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้ายกยืม ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

เพศ	ประเภทของลูกค้ายกยืมสินเชื่อนี้		รวม
	NPL	PL	
ชาย	29 (10.36)	186 (66.43)	215 (76.79)
หญิง	11 (3.93)	54 (19.29)	65 (23.21)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)
$\chi^2 = 0.481$ $df = 1$ $p = 0.488$			

อายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 32 พบว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ประเภท NPL ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ประเภท PL

แต่ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ให้ข้อมูลกับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้ ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้าย ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

อายุ (ปี)	ประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่เกิน 40	9 (3.21)	13 (4.64)	22 (7.86)
41-45	6 (2.14)	27 (9.64)	33 (11.79)
46-50	9 (3.21)	70 (25.00)	79 (28.21)
51-55	7 (2.50)	44 (15.71)	51 (18.21)
56-60	2 (0.71)	50 (17.86)	52 (18.57)
61-65	2 (0.71)	31 (11.07)	33 (11.79)
มากกว่า 65	5 (1.79)	5 (1.79)	10 (3.57)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 30.565^*$$

$$df = 6$$

$$p = 0.000$$

ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 33 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้เชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้เชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาเป็นกลุ่มลูกค้าย NPL

แต่ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลกับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้ ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้เชื่อการเกษตรกับลูกค้าย ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ระดับการศึกษา	ประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่ได้เรียนหนังสือ	4 (1.43)	17 (6.07)	21 (7.50)
ประถมศึกษาภาคบังคับ	19 (6.79)	213 (76.07)	232 (82.86)
มัธยมศึกษาตอนต้น	10 (3.57)	2 (0.71)	12 (4.29)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช.	4 (1.43)	5 (1.79)	9 (3.21)
อนุปริญญา/ปว.ศ.	2 (0.71)	-	2 (0.71)
ปริญญาตรี	1 (0.36)	3 (1.07)	4 (1.43)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 73.213^*$$

$$df = 5$$

$$p = 0.000$$

ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 34 พบว่า ระยะเวลาในการเป็นลูกค้าของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีระยะเวลาในการเป็นลูกค้ามานานส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีระยะเวลาในการเป็นลูกค้ามาน้อยจะเป็นกลุ่มลูกค้า NPL ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าของธนาคารมานานจะมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร เมื่อเกิดปัญหาในการชำระหนี้ก็จะมีการเข้าไปพูดคุยขอคำปรึกษากับธนาคารอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นลูกค้ากับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า (ปี)	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
5 และน้อยกว่า	5 (1.79)	8 (2.86)	13 (4.64)
6-10	17 (6.07)	60 (21.43)	77 (27.50)
11-15	9 (3.21)	56 (20.00)	65 (23.21)
16-20	7 (2.50)	92 (32.86)	99 (35.36)
21-25	2 (0.71)	9 (3.21)	11 (3.93)
26 และมากกว่า	-	15 (5.36)	15 (5.36)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)
$\chi^2 = 16.879^*$ $df = 5$ $p = 0.005$			

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 35 พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากส่วนใหญ่มักจะเป็นลูกค้ำที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยจะเป็นกลุ่มลูกค้ำ NPL

แต่ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ให้ข้อมูลกับประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระหนี้ ธ.ก.ส. ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากมีค่าความถี่ต่ำกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 25.00

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้ำ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	ประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
1	1 (0.36)	5 (1.79)	6 (2.14)
2	8 (2.86)	38 (13.57)	46 (16.43)
3	12 (4.29)	136 (48.57)	148 (52.86)
4	12 (4.29)	54 (19.29)	66 (23.57)
5	4 (1.43)	5 (1.79)	9 (3.21)
6	2 (0.71)	1 (0.36)	3 (1.07)
7	1 (0.36)	1 (0.36)	2 (0.71)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$\chi^2 = 21.312^*$

df = 6

p = 0.002

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 36 พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าประเภท PL ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประเภทน้อยจะเป็นลูกค้าประเภท NPL ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากทำให้มีรายได้ในครัวเรือนมากและสามารถนำเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพมาชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้บ้าง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพน้อยทำให้มีรายได้ในครัวเรือนน้อยรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพก็นำมาใช้จ่ายในครัวเรือนทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ (คน)	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
1	10 (3.57)	17 (6.07)	27 (9.64)
2	20 (7.14)	179 (63.93)	199 (71.07)
3	4 (1.43)	41 (14.64)	45 (16.07)
4	6 (2.14)	3 (1.07)	9 (3.21)
รวม	40 (14.28)	240 (85.72)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 35.566^*$$

$$df = 3$$

$$p = 0.000$$

จำนวนพื้นที่ถือครอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 37 พบว่า จำนวนพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p > 0.05$) แสดงให้เห็นว่าจำนวนพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าจะมีจำนวนมากหรือน้อยไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ว่าเป็นลูกค้า NPL หรือ PL

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ถือครองกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

จำนวนพื้นที่ถือครอง (ไร่)	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
1-2	13 (4.64)	69 (24.64)	82 (29.29)
3-4	12 (4.29)	74 (26.43)	86 (30.71)
5-6	5 (1.79)	30 (10.71)	35 (12.50)
7-8	4 (1.43)	25 (8.93)	29 (10.36)
9-10	4 (1.43)	15 (5.36)	19 (6.79)
11-12	1 (0.36)	10 (3.57)	11 (3.93)
มากกว่า 12	1 (0.36)	17 (6.07)	18 (6.43)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 2.251$$

$$df = 6$$

$$p = 0.895$$

รายได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 38 พบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้าย่อยที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้น้อยจะเป็นกลุ่มลูกค้า NPL ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีรายได้มากสามารถนำเงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายในครัวเรือนมาชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ได้ สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้น้อยนั้นรายได้ที่ได้ก็จะนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนหรือใช้ในการศึกษาของบุตร ทำให้ไม่มีเงินเหลือพอที่จะชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. ได้

ตารางที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

รายได้ (บาท/ปี)	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
5,000 และน้อยกว่า	6 (2.14)	25 (8.93)	31 (11.07)
5,001-10,000	3 (1.07)	55 (19.64)	58 (20.71)
10,001-15,000	2 (0.71)	45 (16.07)	47 (16.79)
15,001-20,000	5 (1.79)	33 (11.79)	38 (13.57)
20,001-25,000	1 (0.36)	34 (12.14)	35 (12.50)
25,001-30,000	2 (0.71)	27 (9.64)	29 (10.36)
มากกว่า 30,000	21 (7.50)	21 (7.50)	42 (15.00)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 57.262^*$$

$$df = 6$$

$$p = 0.000$$

ลักษณะทางสังคม

การเป็นสมาชิกกลุ่ม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 39 พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มจะเป็นกลุ่มลูกค้า NPL ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ หรือกองทุนหมู่บ้านนั้น ส่วนใหญ่จะมีการกู้ยืมจากกลุ่มดังกล่าวด้วย ทำให้ไม่มีเงินเพียงพอมาชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ จะมีหนี้กับ ธ.ก.ส. เพียงแหล่งเดียว ทำให้มีเงินเหลือพอที่จะมาชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ได้เพียงบางส่วน

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	5 (1.79)	156 (55.71)	161 (57.50)
เป็นสมาชิก	35 (12.50)	84 (30.00)	119 (42.50)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)
$\chi^2 = 38.670^*$ $df = 1$ $p = 0.000$			

การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 40 พบว่า การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ธนาคารส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ธนาคารจะเป็นกลุ่มลูกค้าย NPL ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้ประเภท NPL นั้นเจ้าหน้าที่ธนาคารต้องมาติดต่อและตกลงเกี่ยวกับการผ่อนชำระหรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น จึงทำให้มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ธนาคารมากกว่ากลุ่มลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้ประเภท PL

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารกับประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้าย ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร	ประเภทของลูกค้ายที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่ได้ติดต่อ	30 (10.71)	225 (80.36)	255 (91.07)
มีการติดต่อ	10 (3.57)	15 (5.36)	25 (8.93)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)
$\chi^2 = 14.824^*$ $df = 1$ $p = 0.000$			

การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 41 พบว่า การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อทุกครั้งที่มีการประชุมส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ำประเภท PL ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้เข้าร่วมหรือเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้ำประเภท NPL ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อทุกครั้งที่มีการประชุมจะมีความเข้าใจในระบบการของการชำระหนี้ ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้เข้าร่วมหรือเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อเป็นบางคร้ังนั้นเมื่อไม่เข้าร่วมแล้วจะทำให้ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารหรือข้อมูลที่ทางธนาคารแจ้งให้ทราบทำให้เสียโอกาสในการผ่อนชำระหนี้

ตารางที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อกับประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้ำ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

การเข้าร่วมรับฟังความรู้ ด้านสินเชื่อ	ประเภทของลูกค้ำที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม	23 (8.21)	198 (70.71)	221 (78.93)
เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง	14 (5.00)	29 (10.36)	43 (15.36)
ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย	3 (1.07)	13 (4.64)	16 (5.71)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$\chi^2 = 14.700^*$ $df = 2$ $p = 0.001$

ลักษณะการกู้เงิน

จำนวนเงินกู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 42 พบว่า จำนวนเงินกู้ ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนเงินกู้น้อยส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ประเภท PL ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนเงินกู้มากจะเป็นกลุ่มลูกค้า NPL ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนเงินกู้น้อยมีจำนวนเงินที่ผ่อนชำระแต่ละงวดน้อย ทำให้สามารถผ่อนชำระกับธนาคารได้ แต่ในส่วนของผู้ที่มีจำนวนเงินกู้มาก เมื่อประสบปัญหาทางการเงินหรือผลผลิตทางการเกษตรเสียหายก็ทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินกู้ กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

จำนวนเงินกู้ (บาท)	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
30,000 และน้อยกว่า	10 (3.57)	44 (15.71)	54 (19.29)
30,001-60,000	3 (1.07)	59 (21.07)	62 (22.14)
60,001-90,000	4 (1.43)	22 (7.86)	26 (9.29)
90,001-120,000	14 (5.00)	25 (8.93)	39 (13.93)
120,001-150,000	-	17 (6.07)	17 (6.07)
มากกว่า 150,000	9 (3.21)	73 (26.07)	82 (29.29)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)

$$\chi^2 = 23.778^*$$

$$df = 5$$

$$p = 0.000$$

แหล่งเงินกู้อื่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 43 พบว่า แหล่งเงินกู้อื่นของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อกreditกับ ธ.ก.ส. ($p > 0.05$) แสดงให้เห็นว่าการมีแหล่งสินเชื่อกอื่น ๆ ของผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าจะมีหรือไม่มีแหล่งเงินกู้อื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของลูกค้ที่ค้างชำระสินเชื่อกreditกับ ธ.ก.ส.

ตารางที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินกู้อื่นกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อกreditกับลูกค้ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

แหล่งเงินกู้อื่น	ประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่มีแหล่งเงินกู้อื่น	15 (5.36)	81 (28.93)	96 (34.29)
มีแหล่งเงินกู้อื่น	25 (8.93)	159 (56.79)	184 (65.71)
รวม	40 (14.29)	240 (85.71)	280 (100.00)
$\chi^2 = 0.214$ $df = 1$ $p = 0.644$			

ลักษณะการชำระเงินกู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะนามบัญญัติ ด้วยสถิติค่า Chi-square ในตารางที่ 44 พบว่า ลักษณะการชำระเงินกู้ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประเภทของลูกค้าย่อยที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p > 0.05$) แสดงให้เห็นว่าลักษณะการชำระเงินกู้ของผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าจะชำระในลักษณะใดก็ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของลูกค้าย่อยที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส.

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระเงินกู้กับประเภทของลูกค้าย่อยที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ลักษณะการชำระเงินกู้	ประเภทของลูกค้าย่อยที่ค้างชำระหนี้		รวม
	NPL	PL	
ไม่ได้ชำระเลย	23 (8.21)	147 (52.50)	170 (60.71)
ชำระดอกเบี้ยได้บางส่วน	10 (3.57)	71 (25.36)	81 (28.93)
ชำระดอกเบี้ยได้ทั้งหมด	3 (1.07)	13 (4.64)	16 (5.71)
ชำระดอกเบี้ยหมดและชำระต้นได้บางส่วน	4 (1.43)	9 (3.21)	13 (4.64)
รวม	40 (14.28)	240 (85.72)	280 (100.00)
$\chi^2 = 4.187$ $df = 4$ $p = 0.381$			

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ จังหวัดลำพูน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษา 1) สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของลูกค้า ธ.ก.ส. และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระสินเชื่อ จำนวน 280 ราย ซึ่งได้มาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 929 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r)

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงินของผู้ให้ข้อมูล

ลักษณะส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 52 ปี มากกว่าสี่ในห้าจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ และมีสถานภาพสมรสแล้ว เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 15 ปี สมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 3 คน

ลักษณะทางเศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตร มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเฉลี่ยประมาณ 2 คน และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเฉลี่ย 1.28 คน เกือบทั้งหมดมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง โดยมีจำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ดำเนินการกิจกรรมการเกษตรโดยการปลูกพืชสวนมากที่สุด รองลงมาคือ ทำการปลูกพืชผัก และปลูกไม้ผล ตามลำดับ ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดไม่ได้กู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินกิจกรรมนอกภาคการเกษตร มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 19,102.50 บาทต่อปี ต่ำสุด 2,500 บาท และสูงสุด 97,000 บาท ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่มีรายได้

นอกภาคการเกษตรด้วย โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 27,139.73 บาทต่อปี ต่ำสุด 1,000 บาท และสูงสุด 182,500 บาท มีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 85,098.61 บาทต่อปี ต่ำสุด 10,000 บาท และสูงสุด 191,000 บาท

ลักษณะทางสังคมนั้น นอกจากเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. แล้ว ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย โดยผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นด้วยนั้นมากกว่าสามในสี่ เป็นสมาชิกสมาคมอาปนกิจลูกค้า ธ.ก.ส. และไม่มีตำแหน่งใดๆ ในกลุ่ม ได้เข้าร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อทุกครั้ง ที่ ธ.ก.ส. มีการจัดประชุม ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ และจากผู้นำท้องถิ่น

ลักษณะการกู้เงิน ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารเฉลี่ย 133,496.53 บาท โดยจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารต่ำสุด 6,400 บาท และจำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคารสูงสุด 860,700 บาท โดยเกือบครึ่งหนึ่งกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ประเภทเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร ซึ่งระบุว่าจำนวนเงินกู้ที่ได้กู้ไปมีจำนวนเพียงพอ นอกจากกู้เงินจาก ธ.ก.ส. แล้ว ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม มีการกู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ โดยจะกู้ยืมเงินจากญาติพี่น้อง จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารเฉลี่ย 47,284.17 บาท โดยมีจำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระกับธนาคารต่ำสุด 1,000 บาท และสูงสุด 637,400 บาท ส่วนลักษณะการชำระคืนเงินกู้ที่เกือบสองในสามไม่ได้ชำระเลย ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสาม ระบุว่านำรายได้จากอาชีพนอกการเกษตรมาชำระสินเชื่อในการเกษตร ส่วนใหญ่มีการติดต่อกับธนาคารทุกครั้งเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ สำหรับผู้ที่ไม่เคยติดต่อกับธนาคารมากกว่าครึ่งหนึ่งให้เหตุผลที่ไม่ติดต่อพนักงานธนาคารเนื่องจากไม่มีเงินชำระ

สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ผลการศึกษาสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL ค้างชำระสินเชื่อการเกษตร โดยมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ โดยรวมในระดับน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรจากสาเหตุปัจจัยภายนอก และสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ในระดับปานกลางเหมือนกัน มีสาเหตุในระดับน้อยจากปัจจัยด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง และจากปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เป็นสาเหตุในระดับมากในประเด็น ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ระดับปานกลางในประเด็น มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) หลังจากที่ถูกเงินไปแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ 2) ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย และ 3) ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ 2) ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ 3) ได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า และ 4) ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย และระดับน้อยในประเด็น หลังจากที่ถูกเงินไปแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้

ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เองโดยรวมในระดับน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เป็นสาเหตุในระดับมากในประเด็น มีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. เป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน 2) เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร และ 3) ใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ และเป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) ประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ 2) ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุก หรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย 3) ไม่เข้าใจ หรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน 4) ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้ 5) ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ธ.ก.ส. 6) อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่ และ 7) เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ชำระหนี้ท่านก็เลยไม่ชำระหนี้บ้าง

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เองโดยรวมในระดับน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เป็นสาเหตุในระดับปานกลางในประเด็น 1) มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน 2) มีหนี้สินภายนอกมากซึ่ง

มิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. และระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในประเด็น 1) ใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ 2) เลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร 3) ประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ 4) ไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน 5) ไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ธ.ก.ส. 6) เห็นลูกค้ารายอื่นไม่ชำระหนี้ก็เลยไม่ชำระหนี้บ้าง 7) ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้ 8) อพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่ และ 9) ต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า NPL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารโดยรวมในระดับน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเป็นสาเหตุในระดับน้อยในทุกประเด็นคือ 1) พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร 2) พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม เช่น ใช้อำนาจไม่สุภาพ เป็นต้น 3) พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว และ 4) ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้า PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารโดยรวมในระดับน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลมีสาเหตุในระดับน้อยในทุกประเด็นเช่นเดียวกันคือ 1) พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนธนาคาร 2) พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม เช่น ใช้อำนาจไม่สุภาพ เป็นต้น 3) พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว และ 4) ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน กับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. มีดังนี้

อายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร

รายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ของผู้ให้ข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร

ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพ จำนวนพื้นที่ถือครอง แหล่งเงินกู้อื่นๆ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อ จำนวนเงินกู้ที่กู้จากธนาคาร ลักษณะการชำระเงินกู้ และการติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร เมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ของผู้ให้ข้อมูล

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการกู้เงิน กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร การเข้าร่วมรับฟังความรู้ด้านสินเชื่อ และจำนวนเงินกู้ ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส. ($p < 0.05$) สำหรับเพศ จำนวนพื้นที่ถือครอง แหล่งเงินกู้อื่นๆ และลักษณะการชำระเงินกู้ ของผู้ให้ข้อมูล พบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประเภทของลูกค้าที่ค้างชำระสินเชื่อการเกษตรกับ ธ.ก.ส.

อภิปรายผลการวิจัย

(Implications)

1. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นลูกค้าประเภท NPL และ PL มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ การเกษตรในระดับปานกลาง ในด้านปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อมอย่างอื่น ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ซึ่งทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ได้ ซึ่ง สอดคล้องกับอัสวิน จินดาหลวง (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาถึงมูลเหตุของการค้างชำระ สินเชื่อ เพื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร กรณีศึกษาลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่าสาเหตุหลักของการค้างชำระหนี้ก็จะเป็นการที่รายได้ไม่เพียงพอ กับรายจ่ายทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยเฉพาะรายจ่ายฉุกเฉินในเรื่องของการศึกษาของบุตร หลานและค่ารักษาพยาบาลของบุคคลในครัวเรือน อีกสาเหตุหนึ่งก็คือการที่ผลผลิตไม่เป็นตาม คาดหวังอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ โรคแมลงระบาดหรือแม้แต่ว่าผลผลิตได้แต่ขายไม่ได้ราคาก็เป็น ปัญหาที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้เช่นกัน

2. อายุของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า PL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านเจ้าหน้าที่ โดยผู้ที่มีอายุมากมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. น้อย ในขณะที่ผู้ที่มีอายุน้อยมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. มาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากเป็นลูกค้าธนาคารมาเป็นระยะเวลานานและมีความคุ้นเคยกับ เจ้าหน้าที่ธนาคารเป็นอย่างดีทำให้มีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อน้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ส่วนผู้ให้ ข้อมูลที่มีอายุน้อยนั้นอาจจะยังขาดจิตสำนึกหรือความรับผิดชอบในการชำระสินเชื่อ เมื่อเจ้าหน้าที่ ธนาคารมาทวงถามหรือสอบถามเกี่ยวกับการชำระสินเชื่อก็จะคอยหลบหน้าหรือไม่กล้าพบปะกับ เจ้าหน้าที่ธนาคาร

3. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากจะมีสาเหตุของการค้างชำระ สินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ในด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารในระดับมาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ใน ด้านเจ้าหน้าที่ของธนาคารในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว มากต้องมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากทำให้มีสาเหตุในการค้างชำระหนี้สินมากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

4. จากผลการศึกษาพบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลลูกค้า NPL มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อกredit ของลูกค้า ธ.ก.ส. ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านเจ้าหน้าที่ธนาคาร กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้มากมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อกredit ของลูกค้า ธ.ก.ส. ในระดับมาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้น้อยมีสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อกredit ของลูกค้า ธ.ก.ส. ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้มากอาจจะเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ออกไปประกอบอาชีพอื่นนอกภาคเกษตร จึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. อีกต่อไป เมื่อได้เงินมาก็ไม่นำมาชำระสินเชื่อ ในขณะที่คนที่มียาได้น้อยยังต้องพึ่งพาสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. อยู่ เนื่องจากไม่สามารถไปหาสินเชื่อจากที่อื่นได้และจะคอยปรึกษาเจ้าหน้าที่ธนาคารอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ได้มีการชำระคืนเงินกู้เลย ธ.ก.ส. ควรมีการติดต่อกับลูกค้าเพื่อทราบถึงปัญหาของการค้างชำระเงินกู้ เพื่อที่ได้ช่วยหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การที่ผู้ให้ข้อมูลมีสาเหตุของการค้างชำระหนี้เกี่ยวกับตัวเกษตรกรเองในเรื่องของการมีหนี้สินภายนอกที่มีใช้เป็นหนี้ ธ.ก.ส. และมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน ดังนั้นทางธนาคารจึงควรเข้าไปช่วยในการวางแผนในการจัดการทางการเงินให้กับเกษตรกร ในการจัดสรรรายได้ที่ได้รับตลอดจนมีการปรับระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการให้สินเชื่อให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถกู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น เงินกู้เพื่อการศึกษาของบุตร หรือเงินกู้ฉุกเฉินเพื่อการรักษาพยาบาล เพื่อลดหนี้สินนอกกรอบให้น้อยลงต่อไป
3. ธนาคารควรมีการศึกษาข้อมูลของเกษตรกรอย่างละเอียดและที่สำคัญต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการกู้เงินด้วย จำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรต้องการใช้จริงในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรมีการนำเงินไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ จะช่วยลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

และไม่ทำให้เกษตรกรมีหนี้สินล้นตัว และไม่ต้องมาเป็นภาระกับธนาคารที่จะต้องติดตามเร่งรัดให้มาชำระเงินต่อไป

4. ทางธนาคารควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ ในการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการผลิตพืชเชิงเดี่ยว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดทั้งปี และสามารถมีรายได้มาชำระหนี้กับธนาคารได้ต่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ เท่านั้น ดังนั้นหากมีผู้สนใจหรือจะศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน ผลที่ได้อาจแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบสาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้าได้มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมาชิกสหกรณ์กับเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในพื้นที่เดียวกัน ว่ามีปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม
(BIBLIOGRAPHY)

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2536. รายงานหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรปีการเพาะปลูก 2534/35.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เกษตร ป่าติ. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สินเกษตรกร:

กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.

เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ชรินทร์ ทิพย์วิวิธ. 2531. ธนาคารพาณิชย์ให้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ.

กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ปริ้นติ้ง.

ดวงใจ นิเมวงษ์. 2527. สินเชื่อการเกษตร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

คารณ พุทธิวิบูลย์. 2534. การจัดการสินเชื่อ. กรุงเทพฯ: อาทรการพิมพ์.

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล. 2539. “30 ปี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร”. วารสาร ธ.ก.ส.
(สิงหาคม-พฤศจิกายน 2539): 15-39.

ทศไนย ทรรทรานนท์. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้เงินกู้การ เกษตร กรณีศึกษา
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาหางดง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ธ.ก.ส.. 2529ก. คู่มือการปฏิบัติงานสินเชื่อด้านเกษตรกร. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร.

_____. 2529ข. ประมวลพระราชบัญญัติและข้อบังคับของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

_____. 2532. ปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร.

_____. 2536. “สินเชื่อเพื่อการเกษตร”. วารสารวิชาการปริทัศน์. 1,6 (15 มิถุนายน 2536): 5-6.

_____. 2540. รายงานกิจการ งบดุล กำไร ขาดทุน. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร.

นิกร เมทนนัง. 2541. “สินเชื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องการเกษตรกับบทบาทการพัฒนา
เกษตรกรไทย”. วารสาร ธ.ก.ส. (ธันวาคม 2540-31 มีนาคม 2541): 51-53.

ประกิต ประทีปะเสน. 2534. การบริหารสินเชื่อ. นนทบุรี: สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

- ประทีป จตุรพงศธร. 2546. **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกร ตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายรัฐบาล กรณีศึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชญ์ นิตยเสมอ. 2538ก. “ช.ก.ส. สถานการณ์ปัจจัยและอนาคต”. **วารสารวิชาการปริทัศน์**. 3,3 (15 มีนาคม 2538): 9.
- _____. 2538ข. “บทบาท ช.ก.ส. กับปัญหาหนี้สินเกษตรกร”. **วารสาร ช.ก.ส.** (สิงหาคม-พฤศจิกายน 2538): 24-25.
- พิชิต ธานี. 2530. **สินเชื่อการเกษตร**. เชียงใหม่: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร, คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรสิทธิ์ โนตานนท์. 2543. **ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. นนทบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา กันทะรัตน์. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ช.ก.ส. สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิเศษณ์ สุขใหญ่. 2542. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2534. **สินเชื่อในชนบทประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สามารถ นิตยเสมอ. 2536. “ช.ก.ส. การปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นธนาคารเพื่อพัฒนาชนบท”. **วารสาร ช.ก.ส.** (เมษายน – กรกฎาคม 2536): 34.
- สุรพล วรรณบุตร. 2522. **นโยบายสินเชื่อเกษตร**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัมมาร สยามวาลา. 2534. **สินเชื่อในชนบทประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อัศวิน จินดาหลวง. 2543. **มูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อ เพื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร กรณีศึกษาลูกค้า ช.ก.ส. สาขาป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- เอกศักดิ์ เนตรกลิ่น. 2543. **ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ช.ก.ส. สาขาห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระสินเชื่อในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์

อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

ข้อแนะนำในการกรอกข้อมูล ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ต้องการและเติมข้อความลงในช่องว่าง
ชื่อ.....

ประเภทของการค้างชำระ () 1. PL (หนี้ที่ก่อเกิดรายได้) () 2. NPL (หนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้)

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุของเกษตรกรลูกค้า.....ปี

3. ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ

() 2. ประถมศึกษาภาคบังคับ

() 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช.

() 5. อนุปริญญา/ปว.ส.

() 6. ปริญญาตรี

() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ระยะเวลาการเป็นลูกค้า.....ปี

5. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด

() 2. แต่งงาน

() 3. หย่าร้าง

() 4. หม้าย

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

ประกอบอาชีพ.....คน

1. ประกอบอาชีพการเกษตร.....คน

2. ประกอบอาชีพอื่น.....คน

ไม่ประกอบอาชีพ.....คน

1. เรียนหนังสือ.....คน

2. ไม่เรียนหนังสือ.....คน

7. ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร

() 1. ที่ดินของตนเอง.....ไร่

() 2. ที่ดินไม่ใช่ของตนเอง.....ไร่

ที่ดินเช่าทำกิน.....ไร่

ที่ดินทำกินไม่เสียค่าเช่า.....ไร่

8. ท่านทำกิจกรรมการเกษตรอะไรบ้าง

() 1. พืชสวน ระบุ.....

() 2. พืชไร่ ระบุ.....

() 3. พืชผัก ระบุ.....

() 4. ไม้ผล ระบุ.....

() 5. ไม้ดอกไม้ประดับ ระบุ.....

() 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. กิจกรรมนอกภาคการเกษตรที่ท่านกู้เงินมาจาก ธ.ก.ส. มีอะไรบ้าง

() 1. รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจำหน่าย ระบุ.....

() 2. แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำหน่าย ระบุ.....

() 3. รับจ้างบริการทางการเกษตร (เช่น รับจ้างขนผลผลิต) ระบุ.....

() 4. ผลิตปัจจัยผลิตทางการเกษตร จำหน่าย (เช่น ปุ๋ย, จอบ) ระบุ.....

() 5. คัดขนาดบรรจุหีบห่อ จำหน่าย ระบุ.....

() 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ในปีที่ผ่านมาท่านมีรายได้ (ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร) ทั้งหมดเท่าไร

รายได้ในภาคการเกษตร.....บาท/ปี

รายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท/ปี

รวมบาท/ปี

11. ในปีที่ผ่านมาท่านมีรายจ่ายต่างๆ ดังต่อไปนี้

รายจ่ายในครัวเรือน.....บาท แยกเป็น

1) ค่าการศึกษาบุตร.....บาท

2) ค่ารักษาพยาบาล.....บาท

3) ค่าใช้จ่ายทั่วไปในครอบครัว.....บาท

4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....บาท

รายจ่ายในการผลิตทางการเกษตร.....บาท แยกเป็น

- 1) ค่าแรงงาน.....บาท
- 2) ค่าพันธุ์ (พืชและสัตว์).....บาท
- 3) ค่าปุ๋ย+ยาฆ่าแมลง.....บาท
- 4) ค่าวัสดุ.....บาท
- 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....บาท

รายจ่ายอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร.....บาท แยกเป็น

- 1) ค่าแรงงาน.....บาท
- 2) ค่าวัสดุ.....บาท
- 3) ค่าเชื้อเพลิง.....บาท
- 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....บาท

รวมรายจ่ายในปีที่ผ่านมาทั้งหมด.....บาท

12. ปัจจุบันในครอบครัวของท่านเป็นสมาชิกอะไรบ้างนอกจาก ธ.ก.ส.

☐ 1. กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ	☐ 2. กลุ่มเกษตรกร
☐ 3. สหกรณ์การเกษตร	☐ 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ 5. สมาชิกสมาคมอาชีพผู้ปลูกเงิน	☐ 6. สมาชิกสมาคมอาชีพผู้ปลูกข้าว ธ.ก.ส.
☐ 7. กลุ่มออมทรัพย์	☐ 8. ไม่ได้เป็นสมาชิกอะไรเลย
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

13. ท่านมีตำแหน่งอะไรในกลุ่มที่เป็นสมาชิก

☐ 1. ประธานกลุ่ม	☐ 2. รองประธานกลุ่ม
☐ 3. กรรมการ	☐ 4. เลขานุการ
☐ 5. เสร็จบัญชี	☐ 6. สมาชิกธรรมดา

14. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมฟังความรู้ด้านสินเชื่อ และการดำเนินงาน โดยธนาคารหรือไม่

☐ 1. ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย	☐ 2. เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง
☐ 3. เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม	

15. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากแหล่งใดบ้าง

☐ 1. พนักงานสินเชื่อ	☐ 2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
☐ 3. เพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน	☐ 4. หนังสือพิมพ์
☐ 5. วิทยุ	☐ 6. โทรทัศน์
☐ 7. เอกสารแนะนำจากทางราชการ	☐ 8. ผู้นำท้องถิ่น
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

16. จำนวนเงินกู้ที่ท่านกู้จากธนาคาร.....บาท
17. เงินที่ท่านกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ท่านได้กู้ยืมเงินตามประเภทกู้ยืมอะไรบ้าง
- () 18.1 เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดเพื่อรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
 - () 18.2 เงินกู้ตามสัญญาเครดิตเงินสดรายคน
 - () 18.3 เงินกู้ระยะปานกลาง
 - () 18.4 เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร
 - () 18.5 เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อบังคับของธนาคารหรือเงินกู้เพื่อปลดเปลี่ยนหนี้สิน
และที่ดินของสำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี
 - () 18.6 เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร
18. จำนวนเงินที่ท่านกู้มาพอเพียงกับความต้องการของท่านหรือไม่
- () 1. ไม่เพียงพอ () 2. เพียงพอ () 3. มีเหลือ
- เหตุผล.....
19. นอกจาก ธ.ก.ส. แล้วท่านได้กู้ยืมเงินจากแหล่งใดอีก
- () 1. พ่อค้า () 2. นายทุน
 - () 3. เพื่อนบ้าน () 4. ญาติ
 - () 5. ธนาคารอื่น () 6. สหกรณ์ฯ
 - () 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- เหตุผล.....
20. จำนวนเงินกู้ทุกสัญญาที่ท่านค้างชำระธนาคาร.....บาท
21. ท่านมีการชำระคืนเงินกู้ในการเกษตร อย่างไร
- () 1. ชำระไม่ได้เลย () 2. ชำระดอกเบี้ยได้บางส่วน
 - () 3. ชำระดอกเบี้ยได้หมด () 4. ชำระดอกเบี้ยหมดและชำระต้นได้บางส่วน
 - () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- เหตุผล.....
22. แหล่งเงินทุนที่ท่านนำมาชำระหนี้เชื่อในการเกษตรท่านได้มาจากแหล่งใด
- () 1. รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร
 - () 2. รายได้จากอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร
 - () 3. รายได้อาชีพนอกการเกษตร
 - () 4. ขายทรัพย์สิน หรือที่ดิน
 - () 5. รายได้ทั้งจากผลผลิตทางการเกษตร อาชีพนอกการเกษตร และรายได้จากอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร

- () 6. จากการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่น นอกจาก ธ.ก.ส. มาชำระ
- () 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
23. เมื่อท่านมีปัญหาในการชำระหนี้ ท่านได้ไปติดต่อพนักงานธนาคารผู้รับผิดชอบในท้องที่ของท่านหรือไม่
- () 1. ติดต่อทุกครั้ง () 2. ไม่ติดต่อ
- เหตุผล.....
24. กรณีที่ท่านไม่ติดต่อพนักงานธนาคารเพราะเหตุใด
- () 1. ไม่กล้า () 2. ไม่มีเวลา
- () 3. ไม่มีเงินชำระจึงไม่เข้าไปพบ () 4. ไม่เห็นความสำคัญเพราะคงไม่มีผลอะไร
- () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- เหตุผล.....

ตอนที่ 2 สาเหตุของการค้างชำระสินเชื่อการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอุโมงค์ อำเภอมือง
ลำพูน จังหวัดลำพูน

มูลเหตุของการค้างชำระ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก. มูลเหตุจากตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง 1. ท่านประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ เหตุผล					
2. ท่านเลิกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เหตุผล					
3. ท่านอพยพไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่ เหตุผล					
4. ท่านต้องคดีอาญา หรือถูกพิพากษา ให้ต้องโทษจำคุกหรือถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือศาลพิพากษา ให้เป็นบุคคลล้มละลาย เหตุผล					
5. ท่านมีหนี้สินภายนอกมากซึ่งมิใช่เป็นหนี้ ธ.ก.ส. เหตุผล					

มูลเหตุของการค้างชำระ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ท่านใช้เงินกู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ เหตุผล					
7. ท่านเห็นลูกค้ายรายอื่นไม่ชำระหนี้ท่านก็เลยไม่ชำระหนี้บ้าง เหตุผล					
8. ท่านมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉินในครัวเรือน เหตุผล					
9. ท่านไม่ชอบหรือไม่พอใจพนักงาน ธ.ก.ส. เหตุผล					
10. ท่านไม่เข้าใจหรือไม่รู้เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน เหตุผล					
11. ท่านคิดว่า ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานของรัฐที่รัฐต้องให้บริการ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องยกหนี้ให้ เหตุผล					

มูลเหตุของการค้างชำระ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข. มูลเหตุจากปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อม อย่างอื่น					
13. หลังจากที่ท่านกู้เงินไปแล้วท่านไม่สามารถ ดำเนินการผลิตได้ เหตุผล					
14. ทรัพย์สินของท่านได้รับความเสียหาย เหตุผล					
15. ผลผลิตของท่านได้รับความเสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ เหตุผล					
16. ท่านมีปัญหาด้านการตลาด ผลผลิตมีราคาตกต่ำ เหตุผล					
17. ท่านได้รับเงินจากการขายผลผลิตล่าช้า เหตุผล					

มุลเหตุของการค้างชำระ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ค. มุลเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ของธนาคาร					
18. พนักงานธนาคารเรียกเก็บค่าบริการหรือ ค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการจากท่านในการกู้เงิน เป็นการส่วนตัว เหตุผล					
19. พนักงานธนาคารประพฤติคนไม่เหมาะสม เช่น ใช้เวลาไม่สุภาพเป็นต้น เหตุผล					
20. ท่านไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้ เหตุผล					
21. พนักงานธนาคารไม่ได้ชี้แจงและอธิบายให้ท่าน เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืน ธนาคาร เหตุผล					
22. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
22.1 เหตุผล					

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสัญญารักษ์ วิสัยลักษณ์	
เกิดเมื่อ	11 มิถุนายน 2501	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2516	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2547	วท.บ. (เทคโนโลยีการเกษตร) มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2525-2536	เจ้าหน้าที่งานส่งเสริมผัก โครงการหลวงภาคเหนือ
	พ.ศ. 2536-ปัจจุบัน	พนักงานบริการ ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานเขตที่ 21 จังหวัดเชียงใหม่